

STENOGRAFSKE BELEŠKE

SENATA

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

GODINA 3

BEOGRAD, 1934 GODINE

KNJIGA I

VIII REDOVNI SASTANAK

SENATA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

DRŽAN 12 FEBRUARA 1934 GODINE U BEOGRADU

PRETSEDAVAO

Potpretседnik

Dr. MIROSLAV PLOJ

Sekretar

Dr. DURA KOTUR

Prisutni su g. g. Ministri: Ministar socijalne politike i narodnog zdravlja **Ivan Pucelj**, Ministar bez portfelja **dr. Hamdija Karamehmedović**, Ministar trgovine i industrije i zastupnik Ministra šuma i rudnika **Juraj Demetrović**, Ministar građevina i zastupnik Ministra poljoprivrede **dr. Stjepan Srkulj**, Ministar inostranih poslova **Bogoljub Jevtić**, Ministar unutrašnjih poslova **Živojin Lazić** i Ministar fizičkog vaspitanja naroda **dr. Lavoslav Hanžek**.

POČETAK U 17,20 ČASOVA

S A D R Ź A J:

1. — Čitanje i usvojenje zapisnika VII redovnog sastanka;
2. — Saopštenje izveštaja Imunitetskog odbora o zahtevima g. Ministra pravde za izdavanje sudu senatora g. g. Dragovića Milutina, Arnautovića Šerifa, Vrbanića dr. Milana, Kotura dr. Đure i Cerovića Gavrila.
3. — Saopštenje izveštaja Administrativnog odbora o pregledu računa za tri tromesečja budžetske 1933/34 godine;
4. — Saopštenje interpelacije senatora g. g. Miloja Ž. Jovanovića i drugova na g. Pretsednika Ministarskog saveta o izvršenim zloupotrebama prilikom otkupa beglučkih nekretnina u Bosni, i traženje i usvojenje njenog prvenstva;
5. — Molbe;
6. — Saopštenje pitanja senatora g. dr. Benjamina Šuperine na g. Pretsednika Senata o nespojivosti položaja senatora g. dr. Miće Mičića sa službom građonačelnika i senatora g. Ljubomira Vidakovića sa službom pretsednika opštine.
7. — Dnevni red: 1) Pretres izveštaja Finansijskog odbora o predlogu Zakona o izmenama i dopu-

nama Zakona o neposrednim porezima, Zakona o skupnom porezu na poslovni promet i Zakona o porezu na neženjena lica i poreskom oslobodenju lica sa devedetoro i više dece; 2) Pretres izveštaja Finansijskog odbora o predlogu Zakona o izmenama i dopunama Zakona o taksama; 3) Pretres izveštaja Finansijskog odbora o predlogu Zakona o izmenama i dopunama Zakona o državnoj trošarini. — Sva tri zakonska predloga primljena su u načelu, pojedinostima i konačno.

Govornici: dr. Benjamin Šuperina, Ministar socijalne politike i narodnog zdravlja Ivan Pucelj, Miloje Ž. Jovanović, Jovo Banjanin i Spira Hadži Ristić.

Potpretседnik dr. Miroslav Ploj: Otvaram VIII redovni sastanak Senata Kraljevine Jugoslavije. — Molim g. sekretara da pročita zapisnik prošle sednice.

Sekretar dr. Đura Kotur čita zapisnik VII redovnog sastanka.

Potpretседnik dr. Miroslav Ploj: Ima li primedbe na zapisnik? (Nema) Pošto primedaba nema, zapisnik je primljen i overovljen. — Molim g. sekretara da saopšti odborske izveštaje.

Sekretar dr. Đura Kotur saopštava: Imunitetski odbor podnosi Senatu svoj izveštaj o zahtevima g. Ministra pravde za izdavanje sudu senatora g. g. Dragovića Milutina, Arnautovića Šerifa, Vrbanica dr. Milana, Kotura dr. Đure i Cerovića Gavrila.

Potpretsednik dr. Miroslav Ploj: Ovaj izveštaj Imunitetskog odbora otštampan je i razdeliće se g. g. senatorima i biće stavljen na dnevni red kad to Senat zaključi. — Molim g. sekretara da pročita tri izveštaja Administrativnog odbora o pregledu računa.

Sekretar dr. Đura Kotur čita:

SENAT
KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Administrativni odbor
Br. 37/33

Beograd, 9 februara 1934.

SENATU KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Beograd

U smislu čl. 128 Zakona o poslovnom redu u Senatu Administrativnom odboru čast je podneti svoj izveštaj o računima Senata za prvo tromesečje budžetske 1933/34 godine, t. j. za mesece: april, maj i juni 1933 godine.

U toku meseca aprila od Glavne državne blagajne iz otvorenih kredita podignuto je i to:

6 aprila 1933 god. dn.	k. Br. 18	din.	400.000.—
11 aprila 1933 god. dn.	k. Br. 57	din.	300.000.—
19 aprila 1933 god. dn.	k. Br. 75	din.	342.689.— 1,042.689.—

U toku meseca aprila na razne izdatke predviđene budžetom utrošeno je din. 908.259.85

1) Saldo iz aprila preneto u maju iznosi din. 134.429,15

U toku meseca maja podignuto iz Glavne državne blagajne iz otvorenih kredita i to:

3 maja 1933 god. dn.	k. Br. 108	din.	600.000.—
16 maja 1933 god. dn.	k. Br. 177	din.	442.689.— 1,042.689.—

U toku meseca maja na razne izdatke predviđene budžetom utrošeno je din. 790.883.—

2) Saldo iz maja preneto u junu iznosi din. 386.235.15

U toku meseca juna od Glavne državne blagajne iz otvorenih kredita podignuto je i to:

7 juna 1933 god. dn.	k. Br. 222	din.	600.000.—
19 juna 1933 god. dn.	k. Br. 392	din.	200.000.— 800.000.—

U toku meseca juna na razne izdatke predviđene budžetom utrošeno je Din. 978.569.—

Iz izloženog vidi se da je u toku ova tri meseca od Glavne državne blagajne podignuto iz otvorenih kredita za budžetsku 1933/34 god. ukupno Din. 2,885.378.—

Utrošeno za ova tri meseca Din. 2,677.711.85

prema čemu za mesec juli preostaje Din. 207.666.15

Administrativnom odboru čast je izvestiti Senat,

da su mesečni pregledi kase Senata za mesece: april, maj i juni 1933 god., u smislu čl. 128 Zakona o poslovnom redu u Senatu, izvršene od strane određenih članova Odbora g. g. Ivkovića dr. Momčila, Gaja Ljudevita i Kukuljevića-Sakcinskog Frana, koji su svojim potpisima potvrdili da je stanje kase tačno i ispravno.

Prema svemu prednjem Administrativnom odboru čast je umoliti Senat, da ovaj izveštaj primi k znanju.

Sekretar
Administrativnog odbora
senator,

M. L. Popović, s. r.

Pretsednik
Administrativnog odbora
senator,

K. Radovanović, s. r.

Članovi Administrativnog odbora:
senatori:

Matija Popović, s. r.
Dr. Rajar, s. r.
Fran Kukuljević-Sakcinski, s. r.
Dr. M. Ivković, s. r.
K. Smiljanić, s. r.
Jovan Nešković, s. r.

SENAT
KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Administrativni odbor
Br. 38/33

Beograd, 9 februara 1934.

SENATU KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Beograd

U smislu čl. 128 Zakona o poslovnom redu u Senatu Administrativnom odboru čast je podneti svoj izveštaj o računima Senata za drugo tromesečje budžetske 1933/34 godine tj. za mesece: juli, avgust i septembar 1933 godine.

1) Saldo iz meseca juna prenet u julu din. 207.666.15

U toku meseca jula uneto u kasu din. 1,287.015.—

U toku meseca jula na razne izdatke predviđene budžetom utrošeno je din. 905.960.20

2) Saldo iz jula preneto u avgust iznosi din. 588.720.95

U toku meseca avgusta uneto u kasu din. 1,042.689.—

U toku meseca avgusta na razne izdatke predviđene budžetom za 1933 god. utrošeno din. 819.605.—

3) Saldo iz avgusta preneto u septembar iznosi din. 811.804.95

U toku meseca septembra od Glavne državne blagajne iz otvorenih kredita podignuto. din. 1,042.689.—

U toku meseca septembra na razne izdatke predviđene budžetom utrošeno din. 869.615.75

Iz izloženog vidi se da je u toku ova tri meseca uneto u kasu din. 3,580.059,15

Utrošeno za ova tri meseca din. 2,595.180,95

Saldo za oktobar po budžet-skoj 1933/34 god. iznosi din. 984.878,20 što sa saldóm iz prošle budžetske godine od dinara 2,496.408,08 koje je uneto u blagajnu Senata za mesec juli str. Blagajne br. 14 pretstavlja gotovinu u kasi na dan 1 oktobra 1933 godine din. 3,481.286,28 (tri miliona četiri stotine osamdeset jedna hiljada dve stotine osamdeset i šest i 28/100)

Administrativnom odboru čast je izvestiti Senat da su mesečni pregledi kase za mesece: juli, avgust i septembar 1933 godine u smislu čl. 128 Zakona o poslovnom redu u Senatu izvršeni od strane određenih članova Odbora g. g. Ivkovića dr. Momčila, Gaja Ljudevita i Kukuljevića-Sakcinskog Frana koji su svojim potpisima potvrdili da je stanje kase tačno i ispravno.

Prema svemu gore izloženom Administrativnom odboru čast je umoliti Senat da ovaj izveštaj primi k znanju.

Sekretar

Administrativnog odbora
senator,

M. L. Popović, s. r.

Pretsednik

Administrativnog odbora
senator,

K. Radovanović, s. r.

Članovi Administrativnog odbora
senatori:

K. Smiljanić, s. r.

Dr. M. Ivković, s. r.

Fran Kukuljević-Sakcinski, s. r.

Jovan Nešković, s. r.

Dr. Rajar, s. r.

SENAT

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Administrativni odbor

Br. 11/34

Beograd, 10 februara 1934.

SENATU KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Beograd

U smislu čl. 128 Zakona o poslovnom redu u Senatu, Administrativnom odboru čast je podneti svoj izveštaj o računima Senata za treće tromesečje budžetske 1933/34 godine tj. za mesece: oktobar, novembar i decembar 1933 god.

1) Saldo iz meseca septembra preneto u oktobar din. 984.878,20

U toku meseca oktobra povučeno od Glavne državne blagajne iz otvorenih kredita din. 1,042.689.—

U mesecu oktobru na razne izdatke predviđene budžetom utrošeno je din. 1,157.254,99

2) Saldo iz meseca oktobra preneto u novembar din. 869.412,21

U toku meseca novembra od Glavne državne blagajne iz otvorenih kredita povučeno je din. 1,042.689.—

U toku meseca novembra na

razne izdatke predviđene budžetom utrošeno je din. 1,038.234,34

3) Saldo iz meseca novembra preneto u decembar din. 874.766,87

U toku meseca decembra od Glavne državne blagajne iz otvorenih kredita podignuto je din. 1,042.689.—

U toku meseca decembra na razne izdatke predviđene budžetom utrošeno je din. 871.791,75

Iz izloženog vidi se da je u toku ova tri meseca od Glavne državne blagajne iz otvorenih kredita za budžetsku 1933/34 godinu podignuto ukupno din. 3,128.067.—

a utrošeno za ova tri meseca din. 3,067.281,08

Saldo za 1 januar 1934 godine iznosi din. 1,045.664,12

Što sa saldóm iz prošle godine budžetske od din. 2,496.408,08

koje je uneto u Blagajnu Senata u mesecu julu Dnevnik kase br. 14 pretstavlja gotovinu u kasi na dan 1 januara 1934 godine din. 3,542.072,20

(dinara tri miliona pet stotina četrdeset dve hiljade sedamdeset dva i 20/100)

Administrativnom odboru čast je izvestiti Senat da su mesečni pregledi kase za mesece oktobar, novembar i decembar 1933 godine, u smislu čl. 128 Zakona o poslovnom redu u Senatu, izvršeni od strane određenih članova Odbora g. g. Popovića Milana, Smiljanića Krste i Kukuljevića-Sakcinskog Frana, koji su svojim potpisima potvrdili da je stanje kase tačno i ispravno.

Prema svemu prednjem Administrativnom odboru čast je umoliti Senat da ovaj izveštaj primi k znanju.

Sekretar

Administrativnog odbora

senator,

M. L. Popović, s. r.

Pretsednik

Administrativnog odbora

senator,

K. Radovanović, s. r.

Članovi Administrativnog odbora

senatori:

Matija Popović, s. r.

Dr. M. Ivković, s. r.

Fran Kukuljević-Sakcinski, s. r.

Dr. Janko Rajar, s. r.

K. Smiljanić, s. r.

Jovan Nešković, s. r.

Potpredsednik dr. Miroslav Ploj: Pročitani izveštaji Administrativnog odbora o pregledu računa za tri tromesečja primaju se na znanje. — Izvolite čuti jednu interpelaciju. — Molim g. sekretara da je saopšti.

Sekretar dr. Đura Kotur saopštava: Senatori g. g. Miloš Ž. Jovanović i drugovi uputili su interpelaciju na g. Pretsednika Ministarskog saveta o izvršenim zloupotrebama prilikom otkupa beglučkih nekretnina u Bosni, — i traže da se ovoj interpelaciji prizna prvenstvo ispred ranije podnesenih interpelacija.

Potpredsjednik dr. Miroslav Ploj: Ova je interpelacija upućena g. Predsjedniku Ministarskog saveta na dalji zakonski postupak. Pošto g.g. interpelanti traže da se prizna prvenstvo ovoj interpelaciji, to molim g. Ministra socijalne politike i narodnog zdravlja, da se o ovoj interpelaciji izjasni u ime Vlade.

Ministar socijalne politike i narodnog zdravlja Ivan Pucelj: Gospodo senatori, vama je poznato šta je o tome pitanju izjavio g. Predsjednik Vlade u Narodnoj skupštini. Svi oni koji su se ogrešili o zakon već su predati sudu i zbog toga mi je čast, u ime Predsjednika Vlade, da primim predloženo prvenstvo ove interpelacije.

Potpredsjednik dr. Miroslav Ploj: Prima li Senat prvenstvo ove interpelacije? (Prima) Prvenstvo primljeno. — Molim g. sekretara da saopšti prispele molbe.

Sekretar dr. Đura Kotur saopštava molbe: Advokatske, apotekarske, inženjerske i lekarske komore u Zagrebu; Udruženja trgovaca, zanatlija i ugostitelja za srez i grad Nova Gradiška; Glavnog saveza udruženja vlasnika zgrada i zemljišta u Zagrebu; Saveza autobuskih preduzeća Kraljevine Jugoslavije.

Potpredsjednik dr. Miroslav Ploj: Sve saopštene molbe uputiće se Odboru za molbe i žalbe.

Gospodo, od g. senatora dr. Benjamina Šuperine dobio sam sledeće pitanje: »Gospodine Predsedniče, dana 23 novembra 1933 god. predao sam vam pismeno pitanje u stvari nespojivosti položaja senatora g. dr. Miće Mičića sa službom gradonačelnika.

Na to pitanje dao je g. Potpredsjednik dr. Uroš Krulj na sednici Senata od 24 novembra 1933 godine usmeni odgovor, prema kojemu se ovaj slučaj inkompatibiliteta ustupa Verifikacionom odboru.

Prema propisu § 10 Zakona o izboru senatora, odredbe §§ 12 i 13, izuzev tač. 4 te 14 Zakona o izboru narodnih poslanika za Narodnu skupštinu, važe i za senatore. Razlike u pravima i dužnostima između imenovanih i izabranih senatora nema. Razlika postoji jedino u putu, kojim ulaze u Senat, tj. prvi ulaze imenovanjem, drugi izborom.

Dosledno tome imao je Verifikacioni odbor za mesec dana podneti izveštaj Senatu, i ako to ne učini, Predsedništvo Senata u narednoj sednici saopštava da je mesto odnosnoga senatora upražnjeno, o čemu Senat iste sednice donosi rešenje.

Naredna sednica bila je 9 februara 1934 god. na kojoj niti ste objavili da je stigao izveštaj Verifikacionog odbora, niti ste učinili Zakonom propisano saopštenje o upražnjavanju mesta senatora g. dr. Mičića.

Toga radi Vas, Gospodine Predsedniče, molim da mi izvolite na narednoj sednici Senata pre prelaza na dnevni red usmeno odgovoriti: zašto niste udovoljili jasnom propisu Zakona i čime taj propust opravdavate, te da li ćete sada nakon ovoga mogega pitanja propisu Zakona udovoljiti.

Izvolite, Gospodine Predsedniče, primiti izraz mog odličnog poštovanja.

Na ovo pitanje g. senatora dr. Šuperine čast mi je odgovoriti da je o ovome slučaju Verifikacioni odbor rešavao i podneo izveštaj, o kom će raspravljati plenum Senata kad bude stavljen na dnevni red.

Ima reč g. dr. Šuperina.

Dr. Benjamin Šuperina: Gospodo senatori, u moje pitanju tačno je po Zakonu navedeno kako je imao postupiti Verifikacioni odbor i kako je imalo postupiti Predsedništvo Senata. Utvrđeno je jasnim

propisom Zakona da je Predsedništvo Senata učinilo jedan propust. (Jedan glas sa desnice: Vi ste učinili propust što niste pre podneli.) Taj propust je učinio Verifikacioni odbor, jer nije u zakonom propisano vreme podneo izveštaj. Posledica toga jeste da se imade postupiti onako kako sam naveo u pitanju, to jest 9 o. m., pošto je to bila prva naredna sednica Senata, imalo je Predsedništvo ovde izjaviti da je mandat g. senatora dr. Mičića utrnut.

Da se ne bi mislilo da ovde mene vode kakvi personalni motivi, hoću da navedem da sam ja u mesecu januaru prošle godine bio u Dubrovniku, tom se prilikom sastao sa g. dr. Mičićem i razgovarao se s njime o tamošnjim gradskim poslovima. On mi je tada kazao da je on gradonačelnik i izložio mi je neke poteškoće, koje imade u tome svojstvu. Ja sam na to kazao: »Kako to, g. senatore, možete biti senator i gradonačelnik? To je inkompatibilno«. G. senator znao je to dobro, pa mi je odgovorio: »Ja sam podneo ostavku na položaj gradonačelnika, i oni koji imaju to rešavati, nisu još do danas tu ostavku primili, jer se nisu odlučili koga će na moje mesto postaviti«.

Uza sve to, posle toga — može se reći gotovo čitavu godinu dana — postoji ovo nezakonito stanje u krilu ovog visokog tela. Ja držim da zakonodavno telo ovakog visokog ranga ne bi smelo dopustiti ovakvu nezakonitost. Zato sam ja stavio i prvo pitanje i današnje, i pošto odgovor g. Predsedavajućeg ne odgovara Zakonu, ja se s njime, naravno, ne mogu zadovoljiti.

Potpredsjednik dr. Miroslav Ploj: Sad je na redu da pročitam drugo pismo g. senatora dr. Benjamina Šuperine koje glasi:

»Gospodine Predsedniče,

U spisku g. g. senatora, kako sam ga primio iz Administrativnog odeljenja Senata, čitam da je naš drug g. Ljubomir Vidaković predsednik Opštine Smedereva.

Do sada g. senator Vidaković nije prema propisu § 10 Zakona o izboru senatora, odnosno § 12 Zakona o izboru narodnih poslanika, koji važi i za senatore, bili oni imenovani ili izabrani, posle verifikacije mandata u Senatu izjavio da li zadržaje mandat senatora ili službu predsednika Opštine, i prema tome on je i senator i predsednik Opštine.

Pošto je to nespojivo, umoljavam Vas, Gospodine Predsedniče, da mi izvolite u narednoj sednici Senata, pre prelaza na dnevni red, usmeno odgovoriti na pitanje: da li Vam je gornji slučaj poznat te što ste učinili ili što kanite učiniti da se ovaj slučaj inkompatibiliteta ukloni.

Izvolite, Gospodine Predsedniče, primiti izraz mog odličnog štovanja.

Na ovo pitanje čast mi je odgovoriti sledeće: Ovaj mi slučaj nije poznat i pitanje ću uputiti Verifikacionom odboru na daljnji postupak. (Dr. Šuperina: Molim reč.) Ima reč g. dr. Šuperina.

Dr. Benjamin Šuperina: Gospodine Predsedniče i gospodo senatori, ovaj odgovor odgovara Zakonu i ja se s njime zadovoljavam.

Potpredsjednik dr. Miroslav Ploj: Sad prelazimo na dnevni red. Na dnevnom je redu prva tačka: Pretres izveštaja Finansijskog odbora o predlogu Zakona o izmenama i dopunama Zakona o neposrednim porezima, Zakona o skupnom porezu na poslovni promet i Zakona o porezu na neženjena lica i poreskom

oslobodenju lica sa devetoro i više dece.

Molim g. izvestioca da pročita izveštaj Finansijskog odbora.

Izvestilac Ljudevit Gaj čita izveštaj Finansijskog odbora, koji glasi:

SENAT KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Finansijski odbor

Br. 41

12 februara 1934 god.

Beograd

SENATU KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Finansijski odbor Senata na svojim sednicama od 9, 10 i 11 ovog meseca, uzeo je u pretres predlog Zakona za izmene i dopune Zakona o neposrednim porezima, Zakona o skupnom porezu na poslovni promet i Zakona o porezu na neženjena lica i poreskom oslobodenju lica sa devetoro i više dece kako ga je usvojila Narodna skupština, pa pošto ga je svestrano proučio u celosti i u pojedinostima podnosi Senatu ovaj

I Z V E Š T A J:

Finansijski odbor Senata, posle dugog pretresanja i rasmatranja predloga Zakona za izmene i dopune Zakona o neposrednim porezima, Zakona o skupnom porezu na poslovni promet i Zakona o porezi na neženjena lica i poreskom oslobodenju lica sa devetoro i više dece, odlučio je većinom glasova da predloži Senatu da se pomenuti zakonski predlog primi u celosti i u pojedinostima onako, kako ga je izglasala Narodna skupština.

Ovakvu odluku Odbor je doneo nakon duge i svestrane diskusije, u kojoj su uzeli učešća skoro svi članovi Finansijskog odbora.

Uzete su u obzir i dobre i nešto slabije strane podnetog predloga; zatim pri usvajanju ovoga predloga Odbor je imao u vidu još i ove činjenice:

1) Zakon o neposrednim porezima od 1928 godine nije savršen. On ima mnogo nedostataka, na koje se nailazi u praktičnom sprovođenju Zakona. Ovi i ovakvi nedostaci u Zakonu nisu u interesu ni državne blagajne niti poreznih obveznika;

2) dok društveni porez iznosi godišnje 180,000,000, službenički 280,000,000, a zemljarina 500,000,000, dole porez na tečevinu iznosi samo 200,000,000. Ovo je su uzrok najviše nedostaci u samom Zakonu. Dosadašnji Zakon nije davao ni poreskim vlastima ni poreskim odborima dovoljno prava i vlasti za ocenu tečevine (dobitka) pojedinih poreskih obveznika. Stoga se događalo vrlo često da materijalno slabiji bude više oporezovan nego njegov sused, materijalno jači; a već nesrazmerno oporezivanje gotovo je bilo redovno. Ima dosta slučajeva da su materijalno jači poreski obveznici tako nisko oporezovani, da čela okolina s pravom pravi za to prigovore.

U ovom zakonskom predlogu jedan od najvažnijih paragrafa jeste § 7. Na osnovi ovoga paragrafa poreske vlasti i poreski odbori mogu sprovesti srazmerno i pravednije oporezivanje poreskih obveznika i time otkloniti sve dosadašnje opravdane prigovore.

Pojavili su se oštri protesti baš protiv odredaba ovoga paragrafa, pa je stoga prvobitni nacrt ovoga paragrafa delimično izmenjen u Narodnoj skupštini.

I u Finansijskom odboru Senata pojavile su se bojazni da će odredbe § 7 najviše pogoditi srednji stalež poreskih obveznika iz redova intelektualaca, trgovaca, obrtnika i drugih. Predlagač Zakona imao je to u vidu pa je poslednjim stavom ovoga paragrafa dao mogućnost poreskim vlastima da ovakvim poreskim obveznicima poresku osnovicu snizi i ispod minimuma na osnovu stvarnih dokaza i time ublaži oštrinu ovoga paragrafa.

U koliko se ovim putem ne bi dale iskoristiti dovoljne korekcije, nadamo se da će se, prema stečenom iskustvu, odredbe ovoga paragrafa prilagoditi zakonskim putem stečenom iskustvu. Svrha je ovim minimalnim stavkama, u glavnome, ta da omogući poreske vlasti za pravednije i srazmerno oporezovanje što po dosadašnjem nisu imale.

Ovim izmenama u Zakonu o neposrednim porezima uvodi se paušalni način naplaćivanja poreze od sitnih poreskih obveznika: zanatlija, šofera, taljigaša, kočijaša, nosača, što je korisno u svakom pogledu kako za ove poreske obveznike tako i za poresku administraciju koju znatno olakšava.

Uvodi se novi način naplate poreze od kućne posluge. Ovaj novi način je mnogo bolji i jednostavniji od dosadašnjega.

Ostale odredbe ovoga Zakona, u koliko se odnose na Zakon o neposrednim porezima, više su tehničke prirode, razna tumačenja, odnosno razjašnjenja već postojećih zakonskih odredaba.

Nova je odredba u § 11 Zakona o porezu na neženjena lica i poreskom oslobodenju lica sa devetoro i više dece. Ovde je uneto: da pravo na oslobodenje imaju samo ona lica, koja imaju devetoro žive dece i čiji porez, po svima poreskim oblicima, ne prelazi 500.— dinara i čije najmlađe dete nije starije od 14 godina. Ova je izmena bila potrebna. Čovek, koji plaća poreze preko 500.— dinara — nije siromah; zatim ima poreskih obveznika, koji su negda imali živo devetoro dece a sada nemaju — no dvoje ili troje — pa se koriste odredbama ranijega Zakona i ne plaćaju porezu, a onaj koji ima sada živo osmoro dece nema toga oslobodenja. Novo je kod ovoga paragrafa i to da je ovo oslobodenje protegnuto i na kućne zadruge, ako makar jedan bračni par u zadruzi ispunjava sve uslove.

Odredbama ovoga Zakona o promenama nekih stavova u Zakonu o skupnom porezu na poslovni promet ne dira se u porezne stope, već su te izmene, odnosno dopune, učinjene da poreska vlast dode do onih osnovica koje zaista (de fakto) postoje, ali koje se po dosadašnjim zakonskim odredbama nisu mogle utvrditi.

Zatim unete su i odredbe u pogledu postojećeg rezerva u preduzećima, koje su odredbe sasvim opravdane.

Na kraju ovaj zakonski predlog ima jednu naročito pohvalnu odredbu, a to je: obročne naplate dužnog državnog poreza do kraja godine 1932 u toku od 11 godina.

I ostale odredbe ovoga Zakona u vezi sa ovim pomenutim, a naročito u pogledu izdavanja uverenja o plaćenju porezi, korisne su i umesne. Svima ovim odredbama ne povećavaju se stope poreza, već se ide

za tim da država dođe do onih svojih prihoda na koje po Zakonu ima pravo, ali do kojih dosada nije došla zbog nedostataka u odredbama postojećih zakona i nedovoljne upućenosti poreskih vlasti i poreskih odbora.

Iz svih navedenih razloga Finansijski odbor Senata većinom glasova odlučio je da predloži Senatu da se ovaj zakonski predlog primi.

G. dr. Šuperina glasao je u načelu protiv Zakona, g. Miloje Jovanović u pojedinostima protiv §§ 7 i 15, i g. Spira Hadži-Ristić, protiv § 15.

Za izvestioca Odbor je odredio senatora g. Ljudevita Gaja.

Sekretar,
Svet. Tomić, s. r.

Pretsednik Odbora,
D. Popović, s. r.

Članovi:

Miloje Ž. Jovanović, s. r. Ljudevit Gaj, s. r. Jovo Banjanin, s. r. Milan Marjanović, s. r. Dr. Savo Ljubibratić, s. r. Ivan Hribar, s. r. Dr. Oton Frangeš, s. r. Dr. Ravnihar, s. r. Dr. Benjamin Šuperina, s. r. Osman Vilović, s. r. Spira Hadži Ristić, s. r. Krsta Radovanović, s. r.

Potpredsednik dr. Miroslav Ploj: Otvaram načelnu pretres. Reč ima g. Ministar socijalne politike i narodnog zdravlja Ivan Pucelj.

Ministar socijalne politike i narodnog zdravlja Ivan Pucelj: Gospodo senatori, g. Ministar finansija se iznenada razboleo i pošto ima prilično visoku temperaturu te ne sme da ostavi krevet, nije u položaju da vam da svoj ekspozu u pogledu podnesenih zakonskih predloga, kako bi on to inače želeo. Ali smatram da su gospoda senatori dovoljno obavesteni iz ekspozea koji je g. Ministar finansija izneo u Narodnoj skupštini te su ga sigurno pročitala, pa posle i iz izveštaja Finansijskog odbora Senata, a na drugoj strani kako je Kraljevska vlada ubedena da nam je potrebna sada budžetska ravnoteža da se ovaj zakonski predlog primi. Ja vas stoga u ime Kraljevske vlade najlengše molim da izvolite ovaj zakonski predlog usvojiti. Ako bi gospodi senatorima bilo potrebno kakvo obaveštenje, po Vašoj želji i sa Vašom dozvolom, takvo obaveštenje će Vam dati referenti gospodina Ministra finansija na pojedina tehnička pitanja.

Potpredsednik dr. Miroslav Ploj: Reč ima senator g. dr. Šuperina.

Dr. Benjamin Šuperina: Gospodo senatori, ja sam već u Finansijskom odboru istaknuo jednu manu koju imade način, kojim je ovaj zakonski predlog podnesen Narodnom predstavništvu.

Iz ekspozea G. Ministra finansija od 18 novembra prošle godine vidi se da je on prigodom sastavljanja budžeta već računao sa onim prihodima, sa onim finansijskim efektima koje će doneti zakoni koji su danas na dnevnom redu. Čim je on to učinio i čim je Kraljevska vlada stala na to stanovište da u finansijski zakon trebaju ući kao prihod oni prihodi koje će doneti zakoni koji su danas na dnevnom redu, trebalo je znati i misliti na to da Narodno predstavništvo imade pravo ispitati je li ovo opterećenje naroda potrebno za uravnoteženje budžeta. Ako to nije potrebno, onda su ovi zakoni suvišni; ako je potrebno, onda je to trebalo rešiti zajedno sa budžetom. Jer ako mi sada rešimo ove zakone onako kao što ih je rešila Narodna skupština, mi smo učinili jedan preiudic i Narodno predstavništvo u budžetskoj debati moraće

računati sa ovim i neće moći ništa učiniti da se budžet drugim načinom uravnoteži. Da toga drugog načina ima, o tome nema dvojbe. Mi smo već o tome govorili u finansijskom odboru i tamo je pala ideja da je trebalo uvesti dohodarinu, koja bi donela toliko da bi se pokrio ovaj manjak koji je predviđen prema ekspozeu Gospodina Ministra finansija sa cirka pet stotina miliona dinara. Moglo se je učiniti na taj način gospodo, da mi oporezujemo kupone državnih papira. Gospodo, ja ne znam gde se ti državni papiri nalaze, ali znam da su oni oprošteni od poreza. Kažu da je najveća većina tih papira u inostranstvu: u Švajcarskoj, u Francuskoj it.d. Sad, gospodo, je li to pravo da imaći državnih papira na svoje kupone ne plaćaju nikakav porez a da se kod nas, kako se to može dokazati, od seljaka uzima ona hrana koju je privredio da može preživeti ovu zimu, da mu se oduzima posteljina, da mu se oduzima orude, da mu se oduzima konjska orma i ostale potrebe tako da se on sa konjem ne može služiti pa ni novu ormu kupiti i slične stvari, koje se više mogu nazvati haračinom a ne egzekucijom.

Gospodo, ja ne znam s koga razloga Vlada neće to da učini. Ja mislim da je to slabost. Jesu li ti imaći državnih papira jači od naše države? Ja mislim da nisu. Ja smatram i uveren sam ako bi oni bili oporezovani, da kredit naše države ne bi apsolutno ništa trpeo. Mi, gospodo, i prema ovom Zakonu upravo strašno opterećujemo našu privredu. Seljaci su i onako napola uništeni. Sada dolaze na red privrednici i ja ne znam ko će još ostati u ovoj zemlji da plaća porez. A ovakav jedan izvor prihoda koji bi pogodio imućne ljude, neće da se uvede. Ima još jedno vrelo iz koga bi se moglo dobiti dovoljno prihoda, da se ekvilibrira naš državni budžet, a to su prinadležnosti naših državnih činovnika. Tu treba mi da pokažemo pravu narodnu solidarnost. Ja sam uveren, da su i naši činovnici i naši oficiri toliko patriotični da ne bi bili protivni tome, da se njihove plate snize i da se tako omogućiti i sačuva ravnoteža našeg budžeta, ravnoteža naše privrede i ravnoteža našeg nacionalnog novca. Ništa još nisam čuo, ni u Odboru, a nisam dovoljno oratio debatu u Narodnoj skupštini, da bi se opravdalo ovo što kažem, da bi se dokazalo kako je to nemoguće i kako to nije u interesu države.

Gospodo, naša je dužnost da u prvom redu zaštićujemo naš domaći svet, a mi znamo da u našoj državi ima toliko stranaca, koji ovde zaraduju i dobro žive, pa bi se i na njih mogao prebaciti jedan deo javnih tereta, ali to se ne čini. Ja sam dobar Slaven, pogotovo su mi mili Čehoslovaci, ali kako je kazao nek. Radić: »Ako su nam braća, nisu naše kese sestre«. Mi imamo u našoj državi ogromnu tvornicu »Bata« i ja ne pojmim kako se moglo dozvoliti, da se radi jednog čoveka, radi jednog preduzeća upropaste hiljade i hiljade obučara u našoj zemlji. Nije moguće da ta fabrika donosi državi onoliko koliko donose naši obučari, koji su zbog toga upropašćeni. Ja sam uveren, da bratska i saveznička Čehoslovačka ne bi imala ništa protiv toga, kad bi se ta tvornica likvidirala, jer bi to bilo samo u interesu našeg prijateljstva i savezništva. Ja mislim da bi se to pitanje moralo izneti pred Ekonomski savet Male antante pa da ga ona reši. Nije to mala stvar. Oni koji su u uskoj vezi sa narodom znadu jako dobro što to znači kad u jednom mestu, u jednoj varošici 20—30 zanatlija mora da propadne, a to se događa upravo radi tvornice »Bata«.

Gospodo, ja sam imao prilike u Finansijskom odboru da pitam zastupnika g. Ministra finansija: Pa koji

su to državni razlozi koji zahtevaju da se ovaj ciklus fiskalnih zakona primi? I rečeno mi je: pa, eto, vidite, privrednika ima 308 hiljada u zemlji i oni plaćaju cirka 200 miliona dinara poreze. Tečevina toliko iznosi, društveni porez toliko, službenički toliko a zemljoradnici plaćaju 100% propisanog poreza, cirka 500 miliona, i to je jedna nepravda. Jest gospodo, gospoda, koja ovako argumentiraju, imaju na oko pravo, ali u stvari nemaju pravo. Oni bi imali pravo samo onda, kad bi se uz zavodenje ovih novih tereta smanjila zemljarina, ali zemljarina nije smanjena. Došli su novi tereti, i mi ćemo imati sada u pola upropašćenog seljaka i u pola ili sasvim upropašćenog privrednika.

Gospodo, ja sam već spomenuo, na koji se način uteruje zemljarina, Da se tu ne gleda minimum egzistencije, to je jasno. Kad se to ne gleda kod zemljoradnika i evo sada to je uvedeno kod privrednika, i sada više nema minimum za egzistenciju, i taj će biti upropašćen, jer je g. Ministar finansija u pitanju tečevine uveo jedan nov sistem, sistem, po kome se poreska osnovica utvrđuje prema kiriji, prema stanarini. To se jasno vidi iz §§ 7 i 15 ovoga zakonskog predloga, koji je na dnevnom redu. Ja bih hteo da kod te prilike kažem, kako je to neosnovano, kako je to zlo i kako je to nepravilno. Mi istina ne verujemo, da će ovi razlozi biti prihvaćeni od većine ovoga visokog Senata. Ja znadem, jer je to već na drugome mestu izjavljeno, da će ovaj visoki Senat sve ove zakone primiti onako, kao što ih je primila Narodna skupština. Ja sve ovo ističem radi toga, što očekujem te se nadam, da će skoro biti vreme, kada ćemo moći i morati ove zakone izmeniti. Radi se o Jugoslaviji koju svi volimo i ja mislim da ovo nije pravi put, kojim unapredujemo našu državu, i zato moram da ustanem protivu ovoga načina kojim se postupa.

Gospodo, stvar je poznata svima koji su se time bavili, da se tečevina odmeruje od čiste dobiti, i ako nema čiste dobiti ne može biti ni poreze. Zna se da je kupovna i potrošačka snaga naroda pala, i baš u to vreme, mesto da snizujemo poreze mi ih povećavamo, jer, gospodo, naći će se neko pa će kazati: veći deo ovih zakonskih propisa ima samo formalnu pravnu vrednost, jer se pojačava kontrola a stopa poreska ostaje ista. Gospodo, to je samo na oko formalna istina a u stvari se doista povećava porez, tereti su veći radi toga jer je uveden jedan minimum koji privrednik mora platiti i onda kad nema čiste dobiti. Logična je posledica da se taj minimum mora uzeti od njegovog kapitala, da je to u stvari jednostavna konfiskacija imetka, samo ja ne znam dokle će to trajati, ako potraje utrošiće se ceo kapital, neće biti poreskih objekata i doći ćemo u situaciju još težu nego je danas.

Gospodo, ja znam, da je radi ovoga nesretnog § 7 — imamo još paragraf 5, 6, sad je došao i § 7 — bilo dosta sukoba u Narodnoj skupštini i kažu da je bila i kriza u Vladi zbog toga. Mi doduše ne znamo o tome ništa jer godinama javnost ne zna zašto je došla nova Vlada a zašto je nestala ona prva, ali iz onoga što znamo i što se je u javnosti istaklo, nesumnjivo je, da je i taj paragraf imao udjela pri rešavanju krize. Taj paragraf je neobičan, ja mislim da bi ga lepo krstio ako kažem da je to jedan hermafrodit. S jedne strane dopušta minimum u utvrđivanju poreske osnovice a s druge strane dopušta mogućnost da poreski odbor i reklamacioni odbor može da tu poresku osnovicu smanji. Ja ne verujem da će se igde naći jedan činovnik poreski, koji zastupa državu, da će dopustiti da se taj minimum

smanji, s druge strane saopšteno nam je i mislim da neću učiniti indiskreciju kad istaknem — saopšteno nam je, da je u Beogradu bio izvesan činovnik koji je štitiio državne interese ali nije štitiio interese čaršije, i taj će činovnik da bude smenjen ako nije već smenjen.

Gospodo, ako tako ide, dobro; Beogradani su uspeli sa svojim demonstracijama, a šta ćemo mi drugi u Zagrebu, Ljubljani, Novom Sadu, Splitu, Skoplju, Sarajevu itd., ko će nama pomoći? Hoće li se onde smeniti rigorozni zastupnici države pri poreskim odborima pa će se postaviti oni s kojima se — kako se obično kaže — dade razgovarati.

Gospodo, mi ovde imamo nešto neobično. G. Ministar finansija upotrebio je kod propisa o utvrđenju poreske osnovice, kako on kaže — jedan aršin od elastike, koji se dade rastezati. Ali on je taj aršin rastezao samo do kirije od 24.000 dinara, dalje nije išao. Medutim mi znamo da u većim gradovima ima dosta privrednika koji plaćaju stanarinu od godišnjih i 40 do 50 i 60.000 itd., ili imaju palače u kojima imaju za vlastitu upotrebu takve stanove, koji vrede daleko više od 24.000 dinara. Ali g. Ministar finansija pomilovao je ovu gospodu, i oni će plaćati onoliki postotak koliki plaćaju oni koji imaju stan od najviše 24.000 dinara, i ništa više! To znači da imaju ta gospoda bogataši privilegija, a da se udarilo na sirotinju.

Upravo tako postupalo se, gospodo, i kod izmene i dopune Zakona o državnoj trošarini, o kojoj smo ovde raspravljali prije dvije godine. I ondje smo dokinuli jedini opravdan sistem, po kome se trošarina ima plaćati od faktično istočenog alkohola u krčmama, hotelima itd. Mi smo to napustili i prešli smo na sistem paušaliranja, odnosno taksa. Pa šta se događa? Oni siromasi, koji nisu kadri da plaćaju ni najmanju taksu, upropašćeni su i morali su napustiti svoj posao: egzistencija im je uništena, a oni hotelijeri, krčmari i birtaši, koji su do tada plaćali preko 100.000 trošarine, sada plaćaju četvrti ili peti dio te trošarine.

Gospodo, ja držim da Kraljevska vlada i nijedna uprava u zemlji ne bi smela ovako postupati. Napokon onaj koji imade mnogo, treba da mnogo i dade, a onaj koji ima malo, treba da dade malo i treba mu ostaviti da može živjeti.

Već sam kazao da smo upropastili delomice, ne sasvim — jer naš je narod žilav, i on će se odupreti — upropastili smo delomice veći dio zemljoradnika, a sada je nastalo da ćemo upropastiti i veći dio privrednika. Zadnja odredba § 7 omogućuje korupciju. Mi znamo da je te nesrećne korupcije u ovoj zemlji bilo i do sada i znamo kako je ta nesrećna životinja zagroktala nedavno u Sarajevu, znamo koliko ima procesa protiv finansijskih činovnika za utaje državnog novca. I, gospodo, kada stvaramo ovakav zakon, mi samo dajemo mogućnosti da tih i takvih malverzacija bude još i više, — i samo će se se tome moći odupreti oni koji su lukavi, oni koji su okretni i oni koji nemaju morala.

Gospodo, ima jedan red naših građana koji ćemo mi ovim zakonom verovatno upropastiti, a to su naši intelektualci. Kad budu ti ljudi upropašćeni, nesumnjivo je da će se pojačati broj tako zvanih subverzivnih elemenata, broj ljudi koji će biti kadri da sve učine i protiv naroda i protiv države. Gospodo, mi znamo da su ti intelektualci nosioci naše kulture i civilizacije; oni ne mogu stanovati na periferiji, oni moraju biti u centru, tamo gde su nadležstva gde se nalaze ljudi sa kojima oni rade. Na pr. jedan advokat u

Zagrebu ili u Beogradu ne može biti par kilometara daleko od suda. To bi bio jedan nesmisao. Dok on dođe do suda već će biti kontumacioniran. Isto to važi za lečnike, inženjere, apotekare i javne beležnike. Ti ljudi redom i sada propadaju a kako će tek kad budu morali plaćati ovako visoku tečevinu kakva je propisana ovim zakonom. Teško, naime, da će se naći ikada zastupnik države u kome poreskome odboru koji će dozvoliti da se poreska osnovica utvrdi ispod minimuma, a taj minimum, šta znači? — znači oduzeti egzistenciju čoveku, znači onemogućiti život i na koncu konca znači da će ti ljudi napustiti svoja dosadašnja zvanja, tako da će naravno biti sve manje tih ljudi, jer neće moći plaćati porez, a da mi trebamo intelektualaca ja mislim da u to ne treba sumnjati. Tu je, gospodo, još jedan momenat — kulturni i socijalni. Inteligentan čovek nastoji na tome da pristojno stanuje; on se ne može stisnuti u komoricu i živeti u jednoj sobi. Pa, gospodo, ja ne znam ako mi ovako radimo na šta će spasti životni standard naše inteligencije. On će spasti na vrlo nizak nivo. Ko će imati koristi od ovoga zakona? Koristi će imati škrtci i neženje, koji ne trebaju nego jednu sobu, a mogu imati prihode stotine i stotine hiljada. To je, gospodo, obzirom na porast populacije u našoj državi upravo pogibeljno. Već danas na selima ta populacija opada i sad će opadati i dalje i biće nas sve manje.

Ali, gospodo, imade u tome Zakonu ipak nešto dobroga. Kao što rekoš, ovaj Zakon nije političkog karaktera, ja to dopuštam i priznajem, to je naime ona odredba, gde se omogućuje jača kontrola kod društvenog poreza.

Gospodo, mi svi iz iskustva znamo, da je bilo kod nas inokosnih trgovaca, koji su vrlo dobro poslovali, uredno plaćali svoj porez, ali činilo im se da je taj porez prevelik, pa su razmišljali, kako da se tome uklone. Uklonili su se na taj način, da su stvorili deonička društva, akcijska društva. U tim akcijskim društvima redovno nema nikoga osim prvašnjeg inokosnog trgovca i njegove familije, ali pošto je Zakonom predviđeno, da se društveni porez plaća prema bilansu i prema računu dobitka i gubitka, to su ta gospoda naravno pomoću svojih činovnika, koje su za to dobro plaćali, udešavali tako, da na koncu taj, koji je juče bio inokosni trgovac, koji je dosada plaćao recimo 50.000 dinara poreza, da je nakon ustanovljenja akcijskog društva plaćao 5 do 6.000 dinara.

Gospodo, ovo treba pozdraviti i ja to pozdravljam, samo se ja jedino bojim, da i ova ustanova Zakona neće biti valjano izvršivana, jer je sam g. Ministar finansija kazao, da se ne može pohvaliti sa svojim činovništvom. I tu, gospodo, trebali bi svi skupa misliti na to, kako da se to popravi i kako da u finansijsku službu dođu spremni, moralni i čestiti ljudi, koji neće zanemariti interese građanstva i koji će štiti interese države.

Gospodo, ovaj Zakon prouzročio je u celoj državi jedan i ako tih, ali jedan revolt. Kad bi taj revolt bio fingiran, kad ne bi polazio iz uverenja, ja se ne bi tome revoltu poklonio, ali privrednici imadu sasvim pravo, što se revoltiraju protiv ovog Zakona, i zato se razume samo po sebi, da ću ja protiv ovoga Zakona glasati.

Potpredsednik dr. Miroslav Ploj: Reč ima g. senator Miloje Jovanović.

Miloje Ž. Jovanović: Gospodo senatori, još nisam imao slučaj, da govorim pod ovakvim prilikama. Pre

svega ja nisam znao, da će se na sednici danas posle podne, ovaj zakonski predlog pretresati, jer sam smatrao, da ima da protekne propisni zakonski rok između podnošenja izveštaja i pretresa u plenumu. Međutim pretres je zakazan i pre isteka toga zakonskog roka. Ne misleći, da se to može desiti, ja nisam poneo ni moje zabeleške, koje sam imao po ovoj stvari, te tako nemam pri sebi mnoge potrebne detalje. Sem toga gospodo, ja govorim protivno želji i odluci mojih prijatelja u Klubu, što mi je vrlo teško, ali ja sam smatrao, da mi je dužnost, da uzmem reč i govorim, pošto je ovaj zakonski predlog od tolike važnosti, da apsolutno ne bi bilo oportuno, da se ne čuje javno u plenumu Senata kritika celoga zakona i pojedinih njegovih članova. Naročito ja lično nisam smeo uzeti reč, da objasnim zašto sam glasao protivu čl. 7 ovoga zakona u Finansijskom odboru. Zato, gospodo, ja sam, žaleći veoma što je se desilo, te nisam dobio ovlašćenje od kluba, da mogu govoriti u plenumu, primoran da uzmem reč, i da podvrgnem kritici ovaj Zakon i njegove izvesne odredbe, povlačeći, razume se i sve konzekvence ovoga moga postupka.

Gospodo, ovaj Zakon, kao što je i Finansijski odbor u svome izveštaju naglasio, koji sam izveštaj i ja potpisao, ima svojih vrlo dobrih strana. Ima izvesnih odredaba, koje su nove, i koje su vrlo efikasne, jer će se postići veći uspesi i u naplati poreza i u kontroli rada, kako poreskih vlasti, tako i preduzeća, koja su se do sada mnogo puta izvlačila delimično od plaćanja poreza, a koja će sada ovim predviđenim merama biti primorana, da odgovore svojim stvarnim dužnostima prema državi, i da plaćaju onoliko poreze koliko odgovara njihovim prihodima.

Gospodin Ministar finansija je vrlo dobro radio, što je ovako potrebne smišljene mere predvideo, jer su neke od njih naročito dobro i sistematski udešene, da će onemogućiti grube defraudacije, koje su se mogle do sada vršiti.

Ali, gospodo, ovom prilikom ušle su u ovaj zakonski predlog i izvesne odredbe, sa kojima se ja ne bih mogao u načelu složiti. Odstupilo se od osnovnog načela našega Zakona, porezivanja po čistom prihodu. Kod nas je po sadašnjem zakonu poreska osnovica, prinos ili prihod, koji jedno preduzeće ima. Ovim se izmenama u tome otstupa, jer se umesto određivanja poreske osnovice po prihodu preko naročitih organa, koji su za to određeni, poreskih odbora, pristupa određivanju poreske osnovice prema drugim okolnostima, kao što su: kirija stana, kirije lokala, broj dece i t. d. Uveden je gospodo, i jedan minimum, koji je samo tako nazvan, ali u stvari po ovim izmenama ne postoji, jer se ispod njega može i dalje ići. Mi smo, gospodo, imali u našem starom srpskom Zakonu razne minimume prema vrsti preduzeća, na primer minimum za male radnje trgovačke i zanatlijske od 15 dinara godišnje, za akcionarska društva ako se dobro sećam 250 dinara, i t. d. Ali ti minimumi bili su stvarni minimumi, ispod kojih se nije moglo ići.

Kad se uvodi jedan zakonski minimum, bilo bi pravilno, da se ispod toga minimuma ne može ići, ali tada on mora biti određen i odmeren tako nisko, da sa svaka radnja i svaki obveznik stvarno mogu izdržati.

Ministar finansija nije imao ovakav plan sa minimumom, kako je on predviđen ovim zakonskim predlogom koji je nama sproveden od Narodne skupšti-

ne. On je imao drugu nameru, a to je da se utvrdi jedan minimum, ispod koga se ne može ići. Član 7 prvobitnoga predloga ministrovog to nam jasno pokazuje. Ovaj je njegov predlog nekoliko puta menjan u Finansijskom odboru Narodne skupštine u sporazumu sa samim Ministrom finansija. Prvi put je bilo predviđeno, da se minimum utvrđuje prema veličini kirije stana i lokala, ali nije bilo predviđeno, da se ispod toga minimuma može ići. Međutim Parlament je otišao dalje, on je odlučio, da se može ići i ispod toga minimuma. Sada se ne zna dokle se može ići na niže ispod toga minimuma, te on u stvari postoji samo po imenu.

Gospodo, cilj je člana 7, kao što je od merodavnih nagoveštavano, da se stvore veći poreski prihodi. Na koji bi se način to postiglo? Poreski prihodi zavise od prihoda dotičnih obveznika poreskih, i mora se raditi na tome, da se poreska osnovica utvrdi prema stvarnim prihodima svakoga pojedinoga poreskog obveznika. Prema toj osnovici poreskoj primenom poreskih stavova izračunavaju se i dobijaju poreski prihodi. Nikako se ne može i ne sme raditi na tome, da se veštačkim putem povećavaju poreske osnovice poreskih obveznika na osnovu zamišljenih prihoda, koji nisu toliki, ili koji čak stvarno ne postoje. Da bi se ti prihodi povećali, pošto se pomoću Poreskih odbora nisu mogli dobiti zadovoljavajući rezultati u pogledu utvrđivanja poreskih osnovica prema prihodima, pristupilo se jednom drugom principu, a to je određivanju poreske osnovice, ne prema prihodima, nego prema rashodima poreskog obveznika. Umesto da se utvrđuje, koliko je ko imao zarade i prihoda, pristupa se određivanju poreske osnovice prema rashodima: prema kiriji, koja se plaća za stan i lokal radnje i t. d., množeći to sa dva, tri i maksimum tri i po puta.

Ovo je, gospodo, nezgodno i nepravedno naročito kod nas, gde su stanovi u pojedinim mestima preterano skupi, i gde se na kiriju potroši po nekada više od polovine dohotka, a događa se, da kirija stana i lokala apsorbuje i više od onoga, što je neki privrednik zaradio, i što ga i bez ovih preteranih poreskih opterećenja vodi u ruinu.

Utvrdjivanje ovoga minimuma i razrez poreza na način, kako je predviđen u čl. 7 nije učinio bitnih izmena u pogledu željenog efekta niti može mnogo doprineti povećanju samih poreskih prihoda, ako poreski odbori i državni poreski organi ne budu svesni dužnosti, koje su im poverene.

Po sadašnjem Zakonu, ako su savesni poreski i reklamacioni odbori, date su sve garantije za potpuno pravičan razrez poreza. Obveznik će biti opterećen sa onoliko, koliko približno odgovara njegovoj zaradi tj. čistom prinosu njegovog preduzeća, koji predstavlja poresku osnovicu.

Nova izmena zakona, koja uvodi minimum, ovde ne menja ništa, jer kad se može ići po žalbi i ispod minimuma do neodređene granice, dakle do nule ili konstatovanja gubitka, savesni reklamacioni odbori u slučaju žalbe ići će do kraja i utvrditi prema činjenicama stanje stvari, možda i nepostojanje prinosa bez obzira na visinu zakupa stana, lokala za radnju i broja dece, koja moraju biti uzeta u obzir pri određivanju minimuma (dakle odbitak do 40%).

Država će dobiti približno tačne, savesno i pošteno utvrđene poreske osnovice sviju pojedinih poreskih obveznika i poreski prinos, koliko na iste pripada. Ako državi to nije dovoljno, može Ministarstvo

finansija tražiti povećanje prihoda jedino u povećanju postojećih poreskih stopa ili u uvođenju procentualnih prireza na osnovni ili dopunski porez. Ne sme se ići veštačkom povećanju poreskih osnovica, koje ne odgovaraju stvarnosti, čemu teže pojedini Ministri finansija u nameri da se pred javnošću poreska opterećenja u procentima pokažu što manja. U oba ova slučaja, i po starom zakonu i po izmenama sadašnjim, državni zastupnik, bio on ispravan, ili ne bio, ne menja ništa u stvari, jer za državu nema nikakvog interesa, da li će se on žaliti ili ne protiv osnovica, koje su savesno pronalazene i utvrđene. Protivu ovih odluka mogu se žaliti privatna lica-obveznici no bez izgleda na uspeh, ako je sve savesno, nepristrasno i objektivno rešavano.

Šta će biti po sadašnjem Zakonu, ako je nesavestan poreski odbor, a savestan reklamacioni odbor.

Ovde ima dva slučaja: slučaj ako je državni zastupnik savestan u dužnosti, i slučaj ako je državni zastupnik nesavestan. Ako je državni zastupnik savestan, štete po državu ne može biti, jer će on sva po državu štetna rešenja nesavesnog poreskog odbora izneti pred savestan i ispravan reklamacioni odbor, i ovaj će rasмотрiti stvar, i učiniti potrebne korekture. Posle svestranog ispitivanja činjenica, koje utiču na utvrđivanje poreske osnovice, doći će se do jedne približno verovatne sume prinosa, koja služi kao poreska osnovica. Nesavesnost poreskog odbora ne može ovde po sadašnjem Zakonu naneti štete državi, ako je savestan reklamacioni odbor i ispravan državni zastupnik. Svi pokušaji nesavesnih i zainteresovanih članova u poreskom odboru ne mogu ni u koliko uspeti, i slomiće se o savesnost i ispravnost državnog zastupnika i reklamacionog odbora.

Ovo će isto ostati i pri novim izmenama u § 7 Zakona, jer će savestan državni zastupnik ići pred reklamacioni odbor, kad god nade da je ocena rdava, i doneta na štetu države. Njegova uloga, baš i kad bi hteo pristrasno da radi u korist države, ni u koliko se ne pojačava time, što novi Zakon određuje minimum, ispod koga je dopušteno, da se još uvek može ići. I ovde je dobar reklamacioni odbor potpuno dovoljna garancija i za državnu kasu i za poreske obveznike, kao i po sadašnjem Zakonu, da će poreska osnovica biti pravično i savesno utvrđena. Nove predložene izmene ostavljaju dakle stanje, kakvo je i do sada bilo, i ne doprinose nikakvoj stvarnoj mogućnosti u pogledu povećanja poreskih prihoda, kao ni smanjenju njihovom u korist nesavesnih obveznika.

Sve ovo ovako stoji, ako su savesni državni zastupnici, jer oni u svakom slučaju, idući na reklamacioni odbor, na upravni sud, pa eventualno čak i na Državni savet, u stanju su, da osiguraju i zadovolje u punoj meri pravičnost i fiskalne državne interese.

Glavna opasnost leži dakle u tome, ako bi državni zastupnici bili nesavesni i neispravni, jer šta vredi savestan i ispravan reklamacioni odbor, koji je voljan da čuva interese fiskusa, kad on neće imati prilike da o stvarima rešava, jer se državni zastupnici mogu ne žaliti možda čak i protivu odluka donetih očevidno na štetu države. Tu nesavesni državni zastupnici sa nesavesnim poreskim odborima mogu upropastiti državne poreske prihode. U ovakovim slučajevima, gde su nesavesni državni zastupnici, ne pomažu Ministru finansija ništa predložene izmene u § 7 ovog predloga, jer i po sadašnjim izmenama može

nesavesni poreski odbor i najjačim poreskim obveznicima spustiti porez na minimum, a državni zastupnik se sa time zadovoljiti i ne izjavljivati žalbu.

U svima do sada izloženim slučajevima sve garancije za pravilno rešavanje stvari i za zaštitu državnih interesa su iste i po sadašnjem Zakonu i po novim izmenama § 7, i situacija državnog fiskusa novim izmenama nije ni malo bolje osigurana ni poboljšana.

Sada dolazi mogućnost i toga, da reklamacioni odbor rešava i po žalbama na minimum poreza.

On može po žalbi minimume spuštati do nule. I kakvi su onda efekti od uvedenog minimuma? Kakve garancije daje uvođenje toga minimuma Ministru finansija za osiguranje većih prihoda? Nikakve.

Gospodo senatori, razlozi za opravdanost izmena, koje su predložene, nama su navodeni u Finansijskom odboru. Zbilja imalo je takvih slučajeva poreskih prijavi i odluka poreskih odbora, da čovek gotovo posumnja u njihovu istinitost, i mora da se zapita, da li je moguće da se takve pojave događaju, i šta bi trebalo raditi da se to suzbije! Ističe se kao naročito drastičan primer tih nesavesnosti rad Poreskog odbora u Mladenovcu. Ali se tu u isto vreme pokazalo najubedljivije, šta može za državu da uradi jedan savestan i pošten činovnik. Poreski odbor, kako smo obavesteni, bio je sastavljen tako, da su se njegovi članovi prijateljski sporazumeli, na koji način da sebe i svoje prijatelje oslobode od poreza, odnosno da ga svedu na što manju meru. Naveden je primer jednog vrlo istaknutog i uglednog poslovnog čoveka sa velikom radnjom i velikim prometom, koji je bio prijavio za porez svega 1.200.— dinara godišnje. Poreski odbor našao je, da on može imati 4.000.— dinara godišnjeg prihoda, dok međutim taj savesni upravnik odeljenja nije žalio truda, no je prikupio podatke i utvrdio je, da je taj patriota samo železnicom do Mladenovca preneo ogromne količine robe, a da je samo preko pošte isplatio za robu preko 400.000.— dinara. Sem toga uvezao je mnogo robe, no koliko, nije se moglo utvrditi, i drugim podvoznim sredstvima, koja se upotrebljavaju za prevoz robe od Beograda do Mladenovca. Prema takvom stanju stvari predloženo je, da isti plati porezu na zaradu od 50 hiljada dinara godišnje, ali je Poreski odbor ostao pri svome. I kada se nekoliko ovakvih slučajeva utvrdilo, i kad se videlo, da će ceo ovaj rad Odbora biti osujećen, te da će država doći ipak do onog što joj pripada, jednog dana u Mladenovcu je došlo do štrajka tih ljudi, a najveći deo obveznika nisu u stvari ni znali u čemu je stvar, zbog koje su i oni ušli u štrajk.

Gospodo, da je na tom mestu bio jedan nesavestan činovnik, ostalo bi kao što je i bilo rešeno, i taj se porez ne bi mogao povećati na meru koja odgovara približno stvarnim приходima dotičnih poreskih obveznika. Državni su interesi spaseni time, što se našao savestan činovnik i državni zastupnik, te će cela stvar morati da bude izneta pred Reklamacioni odbor, koji će doneti odluku, koja odgovara stanju stvari.

Gospodo, kao što vidite i po ovom sadašnjem Zakonu, ako su poštteni, savesni i ispravni ljudi, može se najveći deo pogrešaka popraviti.

Ali gospodo, i ako je bilo nekoliko takvih slučajeva u Mladenovcu, zašto to uopštavati i na sve ostale krajeve, kao da je svuda radeno tako, i zašto zbog nekoliko nesavesnih ljudi izložiti kazni i osudi i one, koji su savesni, koji svoje poreske dužnosti

uvek savesno izvršuju, te ni po kom osnovu ne za-
služuju da budu za to kažnjeni i javno žigosani.

Gospodo, ovaj novi način određivanja poreza, koji se predviđa u § 7, neće u naš pokolebani činovnički moral još novih elemenata, koji daju mogućnosti, da se iskoristi položaj u cilju obogaćenja. Naše činovništvo, o kome je bilo ranije nepodeljeno dobro mišljenje, dosta se izmenilo, i mi znamo, da u njemu danas ima pojedinih, koji su moralno posrnuli, te da se od njih moraju čuvati državni interesi. Ako se čuvaju i nagraduju dobri činovnici, neće dolaziti do toga, da moramo svaki čas menjati zakone, da bi dobili garancije protivu državnih činovnika, koji svojim sporazumom sa poreskim obveznicima mogu naneti stralovite štete državnoj kasi. Na žalost, činovnički moral kod nas se posle rata pokolebao. Na sve strane izbijaju razne činovničke afeze. Mi smo skoro imali jednu aferu u Ministarstvu finansija, koja je okončana presudom, gde su se sedam činovnika dogovorili i zajednički iskorišćavali svoj položaj, na štetu državne kase i naplaćivali fiktivne penzije i invalide ne samo na jednom, no i na dva-tri mesta za po nekoliko godina. To je, kao što rekoh, okončano presudom. No sem toga pojavila se i jedna druga aferu u Ministarstvu finansija, gde je, kako se tvrdi, učestvovalo oko 40 činovnika, gde se isto tako radilo na štetu države i to se sada izviđa. A kad uzmemo i ovu poslednju strahovitu aferu u Sarajevu, koja se nije mogla izvršiti bez učešća državnih činovnika, a koja se odnosi na otkup beglučkih nekretnina, onda mi moramo da budemo vrlo opazrivi, i ne smemo praviti takve zakone, gde ćemo dati još više mogućnosti nesavesnim činovnicima za nedozvoljene afeze u cilju bogaćenja tim pre, što će i oni, koji su do sada bili poštteni i ispravni, u ovim teškim prilikama moći lako pokleknuti te i oni potražiti na tome putu načina, da poboljšaju svoje stanje i obezbede budućnost.

Gospodo, ovaj zakon, dakle, kakav je, daje u svome članu 7 maha, da se i kod onih malih činovnika, koji do sada nisu bili neispravni, polako razvija korupcija novim načinom razreza poreza i celom procedurom, kako ona ide od poreskog odbora, pa dalje ka reklamacionom odboru i višim instancijama.

Dakle, gospodo, kao što vidite, sve one opasnosti i nezgode, koje se pojavljuju pri režimu sadašnjeg zakona, niukoliko ne iščezavaju, niti se daju izbeći ovim novim izmenama i sve ono, što je bilo ranije nezgodno, biće i sada u mnogome još i nezgodnije. Pa šta se onda postiže članom 7 novog zakona? Kad je g. Ministar finansija bio predložio minimum, pa pod uticajem Narodne skupštine menjao tekst zakonskog predloga nekoliko puta i dozvolio da se taj minimum stvarno ukine, i da se može ići do nule, postavlja se pitanje: pa šta se očekuje i od čega se očekuje neka dobit?

Gospodo, ovde se uvodi po zakonu, i to je težište stvari, da se težina dokazivanja o prihodu koji treba oporezovati, u slučaju da se ide ispod minimuma, prenese sa poreskog odbora na poreskog obveznika. Kaže se u zakonu, da se poreskom obvezniku može spustiti porez i ispod minimuma, ako on dokaže da tu zaradu nema. Ja pitam vas, gospodo senatori, na koji će način poreski obveznik to da dokaže?! Na koji način jedan lekar, mali trgovac ili zanatlija, ili druga lica slobodnih profesija mogu dokazati, da u toku godine nisu toliko zaradili, na koliko su porezom opterećeni? Ne dokazuju se negativne či-

njenice. Ne mora neko dokazivati da nije ništa ukrao u životu, nego ima drugi, koji to tvrdi, i da dokaže, da je taj neko nešto ukrao, ili da je nešto učinio. Dok ne dođe do minimuma, dokazuje visinu verovatnog prihoda i rešava o tome poreski odbor ali čim dođe minimum, onda imaju dužnost sami poreski obveznici da dokazuju da nemaju prihod, koji im se na osnovu zakupnih cena određuje. Oni moraju, gospodo, da se izlažu dangubama, odlaze kod vlasti, da se izlažu troškovima, da plaćaju takse za žalbe da plaćaju advokatima ili drugim licima, koji im žalbe pišu i t. d. Stvar je toliko nezgodnija i žalosnija, što mnogi mali ljudi nisu u stanju da sve to izdrže. Oni će često dići ruke od žalbe i pristaće da plate i taj minimum, jer će im troškovi, dangube, takse i trčkanja izneti više od onoga, što bi možda sporom dobili. Država će dobiti, pošto stanje ostaje kao što je, jer neće biti žalbe. Sve bi se moglo postići mnogo pravilnije, i bilo bi pravičnije, da je ostalo po starom, i da državni zastupnici izjavljuju žalbe po zvaničnoj dužnosti, u opravdanim slučajevima, ako nalaze da je nešto pogrešno i na štetu države učinjeno. Neka oni izjavljuju žalbe, neka oni dokazuju, da neko nešto ima, a ne da obveznik dokazuje nešto, što je čoveku nemoguće da dokaže. Ima mnogo slučajeva, gde čovek ne može da dokaže da nije nešto zaradio, i da nešto nema te onaj, koji tvrdi da neko nešto ima, treba da to i dokazuje: zaradio si toliko i toliko, imao si taj i taj posao, morao si i zaraditi. Teretiti nekoga, da dokazuje negativne činjenice, nije ni umesno ni moralno, i u tome je jedna rdava strana ovoga predloga, da ne upotrebim jači izraz.

Gospodo, ovaj porez može biti preterano veliki i neizdržljiv, jer naročito obveznici, koji su u Beogradu, Zagrebu i u velikim centrima sa skupim stanovima, često će imati strahovito mnogo da plaćaju. Veliki izdaci na stanove i lokale i inače otežavaju rad i život, a u koliko su veće kirije, biće i razrežani i veći porezi, te je sasvim jasno, da će to strahovito pritislivati sve redove poslovnih ljudi i privrednika, koji podleže primeni čl. 7 predloženih izmena.

Sem toga, gospodo, ima još nešto što je Ministar finansija ostavio kao ventil, da može ovaj porez da uvećava do one mere koja mu je potrebna. Predviđeno je na pr. da neko ima da plaća porez, računajući mu dvostruku mesečnu kiriju; umnoženu dvanaest puta uz odgovarajući deo (10—30%) kirije lokala za radnju. Ministar finansija sad zadržava i pravo, da ove kirije proizvoljno uvećava. Možete imati ugovor o zakupu stana ili lokala, ali ga poreska vlast ne mora priznati. Ona ima pravo da smatra, da su ugovori o zakupu udešeni sa niskom kirijom, da bi fiskus bio oštećen, te i ako je stvarna kirija 1.000.— dinara, može je odbor povećati i na 2.000.— din. mesečno i na taj način stvoriti onoliko poresku osnovicu, koliko se želi. Ugovori zaključeni između zakupca i sopstvenika stana su dokaz o kiriji, i prema tome, apsolutno ne bi trebalo, da se po slobodnom sudenju ide dalje, i da se utvrđuju veće kirije, no što su u stvari često puta samo za to da bi se neopravdano opteretio porezom i onaj, koji izdaje stan i onaj, koji sedi u tome stanu. Ja mislim da ovo može imati vrlo nezgodne strane. Trebalo je da se ostane pri starom, da se određivanje poreza na ovaj način ne uvodi, jer može stvarno doći do toga, da se prave sporazumi sa manjom zakupnom cenom objekata. Mi smo imali takove slučajeve u srbijanskom zakonodavstvu: porez na o-

brt, koji se plaćao prema kiriji u iznosu 4% od zakupne cene, pa kako je i sopstvenik zgrade plaćao svoj porez — kućarinu prema zakupnoj ceni, to su obe strane dolazile u iskušenje, da u ugovore unose manju kiriju, radi manjeg poreskog opterećenja. Sada se stvara nova opasnost za stvaranje tih lažnih ugovora, ali od toga će trpeti i savesni obveznici, jer će finansijska administracija revidirajući ugovore, i smatrajući da postoje svuda sporazumi i dogovori na štetu fiskusa, redom povećavati u ugovorima utvrđene zakupne cene.

Još jedna nezgodna strana u ovome zakonskom predlogu leži u tome što se olakšice za pojedine poreske obveznike, za koje je predviđeno da mogu ići do 40% na ime dece ne proširuju i na druge slučajeve. Ima, gospodo, i drugih slučajeva, koji su isto tako teški, i koji zahtevaju da se uzmu u obzir. Mi imamo često puta mladih intelektualaca, ljudi koji nisu mogli da se ožene i okuće, jer imaju oca, majku i sestre, te moraju zbog toga da plaćaju veće kirije. Ti dakle ljudi imaju teških porodičnih obaveza, pa se ipak to ne uzima u obzir, i ako im porodica leži na teretu, već se samo uzimaju u obzir deca. Ja mislim da bi bilo pravo, da se uzmu u obzir ne samo deca, nego i sva druga lica, zbog kojih se moraju da plaćaju veće zakupne cene za stan, jer poreski obveznik ima teške moralne obaveze ne samo prema deci, nego i prema svojim starim sirotim roditeljima, nezbrinjutoj braći i sestrama.

Nezgodna je strana i ta, što član 7 ide na bezrazložno i štetno smanjenje životnog standarda, jer stanovanje u boljim, zdravim, dakle skupljim stanovima povlači velike poreze, a to će oterati ljude iz boljih udobnijih i zdravijih stanova u male i neudobne ali i jevtine stanove, kako bi i manji porez plaćali. Neosporo je da je to štetno i sa higijenskog i sa socijalnog gledišta.

Gospodo senatori, ovim zakonom su naročito opterećeni intelektualci: lekari, inženjeri, advokati i ostala lica slobodnih profesija. Mi znamo teške prilike, u kojima oni danas žive. Tako u Beogradu od 600 advokata nema ih možda ni 200, koji nešto rade. Polovina možda ima nekog posla, a većina nema nikakve zarade. Mislim na one advokate, koji rade advokatske poslove kod sudova. Usled prestanka svake građevinske aktivnosti i inženjeri nemaju gotovo nikakva posla. Svako od nas isto tako ima poznatih lekara, i znaće da ih ima među njima, koji nemaju prilike da dnevno napišu nijedan recept. Ima inteligentnih trgovaca i zanatlija, mladih ljudi, koji ne mogu ni kraj s krajem da sastave. Oni su prinudeni, da žive kao intelektualci naročito ako su familijarni, da imaju bar dve sobice za udobniji život. Svi oni po ovom zakonu moraju da plaćaju često onoliko poreza koliko nisu ni u kom slučaju u stanju da zarade. Šta će biti sa ovim ljudima, ako ih ovako opterećujemo porezom. Oni će prve godine još izdržati, druge godine će prodati stvari za porez, a treće godine kad ne budu imali ni imovine ni zarade otići će u proletere, i nemojte gospodo, da se iznenadimo jednoga dana, kad ih vidimo u društvu običnih proletera. Oni će biti u toliko opasniji, u koliko su kao intelektualci od jačeg autoriteta. Oni će postati vode masa i nezadovoljnog sveta. Na to je trebalo misliti, i to je trebalo izbegavati.

Ali ima gospodo, i drugih nezgodnih slučajeva, koji će se u primeni zakona pojavljivati. Radeno je sve na brzu ruku, radilo ih je mnogo, mešali se i Finan-

sijski odbor i Narodna skupština i Ministri i drugi uticaji, i prirodna je stvar, da je pri tome poslu, gde je bilo toliko učesnika moglo da ispadne nešto rđavo kao što je član 7. Mogli bismo da navedemo puno primera za to. Jedan čovek se oženio, žena mu je imućna, donela mu je kuću. On sam nema ništa, i stanuje u kući svoje žene u vinogradu sa lepom baštom, u jednoj lepoj vili. Poreski odbor ocenio je, da kirija od ove vile može izneti 8.000 dinara mesečno, i ako danas nema nikoga, ko bi dao i polovinu te cene. Sada taj muž te žene, čija je vila, a koji je lekar, treba prema ovoj kiriji da plati 5.000 mesečno poreza, samo zbog te kuće u kojoj stanuje, a koja nije njegova. On ne može da se od toga oslobodi, jer ne može da je zapali, ili da je napusti. Mora dakle da plaća veći porez, no što zaradi kao lekar. Sve su to stvari koje u brzini nisu uzete u obzir, a da su uzete, možda bi se našlo načina da se to popravi.

Mi smo u Finansijskom odboru smatrali, da bi trebalo učiniti jednu korekturu u tome, što bi se priznao jedan minimum u svima kirijama stanova, jedan minimum, koji ne bi trebao da uđe u obračun prilikom obračunavanja suma, koje treba da posluže za utvrđivanje minimalne poreske osnovice, na primer minimum od 600 dinara za jednu porodicu u Beogradu. Prema tome u Beogradu svakom od kirije koju plaća, odbijalo bi se 600 dinara, pa bi se samo ostatak upotrebio za proračun poreske osnovice. Nažalost mi nismo mogli da dobijemo mogućnost da učinimo ma kakve izmene u ovom zakonu, te se moramo da izmirmo sa svima ovim nezgodama, koje se mogu pojaviti.

Iznažanje poreske osnovice po vrednosti stana nije pravedno, jer pogađa najviše privrednike, koji imaju veće porodice, usled kojih moraju imati više prostorija za stanovanje, pa ma bili siromašniji od mnogih neženjenih i onih sa malom porodicom, kod kojih ovaj spoljni znak može da bude nesrazmerno mali prema njihovom stanju. U najboljem slučaju sporazumeće se zakupci sa sopstvenicima kuća, i zajednički će prikrivati stvarnu zakupnu cenu, na štetu fiskusa. Mali trgovci i zanatlije i intelektualci slobodnih profesija bi ovom zakonskom odredbom bili strašno pogodeni, jer bi po ovoj odredbi imali da plaćaju znatan porez bez obzira na njihovo materijalno stanje i stvarne prihode.

Ovim zakonskim projektom po opštem uverenju najviše se opterećuje baš onaj elemenat, koji je do sada snosio najveće dažbine, dok akcionarska društva i društva obavezna na polaganje javnog računa, ostaju i dalje u istom položaju. Čak je kod nekih od njih ukinut poreski minimum, koji je ranije postojao. Umesto da su na osnovu stečenog iskustva preduzete mere, da se svaki građanin opteretiti po svojoj materijalnoj mogućnosti i svome prihodu na osnovu odredaba dosadanjeg zakona o porezu, koje su se pokazale do sada relativno dobre, te da se dobije ne samo za državu potreban efekat, nego čak i višak u naplati poreza, pristupa se novom eksperimentu i to sa osnovicom, koja je već napuštena u drugom svetu kao nepravedna i nepraktična. Pristupa se problematičnim rešenjima pitanja, koja su već odavno lepo i uspešno rešena.

Gospodo, imao bih učiniti još neke primedbe, ali su te primedbe od manje važnosti, te neću, iznoseći ih, da vas dalje zamaram. Moje je mišljenje, gospodo, da je ovaj zakon, u celini posmatran, dobar, da

će biti po državne finansije koristan, i da bi se mogao u celini primiti, samo da nije u tom zakonskom projektu taj nesretni čl. 7. Taj će član 7, po mome mišljenju, rđavo dejsstvovati i na same rezultate poreskih prihoda, koji treba da se pokažu, jer se mogu dešavati razne mahinacije, razni dogovori i sporazumi na štetu državne kase. Osim toga zakon će ovaj izazvati nezadovoljstvo kod svijju redova ljudi, koji podleže o vome porezu, a koji će biti preopterećeni porezom i najzad — ne dao Bog da se to desi — može izazvati velike socijalne reperkusije i jaka nezadovoljstva u narodu što sve može doneti veće štete od sumnjivih koristi koje bi mogla imati država od povećanja poreskih prihoda, koja se povećanja očekuju od primene čl. 7 zakonskog predloga.

Ja, gospodo, glasajući za ovaj zakon u načelu, izjavljujem, da očekujemo i ja, i moji drugovi, da će finansijska administracija, u najkraćem vremenu, uvođeci u život ovaj zakon, i posmatrajući sve nezgode, koje će nastati u glavnom zbog primene člana 7 ovoga projekta — pristupiti korekturama i izmenama, koje će doneti dovoljno prihoda državi, ali koje će uneti i više socijalne pravde i umirenja u naše redove. Glasaću u načelu za ovaj zakonski projekat, ali izjavljujem, da ću glasati protiv čl. 7 i 15 zakonskog projekta.

Potpredsednik dr. Miroslav Ploj: Ima reč senator g. Jovo Banjanin.

Jovo Banjanin: Gospodo senatori, ja nisam stručnjak u poreskim i finansijskim pitanjima i ne bih se usudio da uzmem reč, ali mi zato daje hrabrost to što su gospoda, koja su pre mene govorila, unela u ovc pitanje neke političke momente. Zato ću biti slobodan da ukratko iznesem nekoliko svojih misli. G. senator dr. Benjamin Šuperina prigovorio je tome što se uopšte donosi ovaj zakon, što se ne čeka na budžet, te da se u budžetu sva ova pitanja reše. Meni se čini, gospodo, da g. dr. Šuperina nema pravo. Jer baš nedavno imali smo i u Francuskom parlamentu primer, da je u decembru mesecu primljen Zakon za uspostavljanje budžetske ravnoteže, i da je tek taj Zakon omogućio da se uđe u debatu o državnom budžetu. Kad država sa mnogo starijim parlamentarnim iskustvom, nego što je naše, može da se posluži ovim metodama, ja mislim da možemo i mi.

Gospoda koja su govorila pre mene, vrlo su mnogo zabrinuta radi ovih tereta koji se donose, i zato oni ustaju protiv njih. Gospodo, to je najpopularnija i najkomotnija stvar. Primati u teškim i ozbiljnim prilikama svu odgovornost, to je, gospodo, građanska hrabrost! Bežati od odgovornosti, to može svako. Kad bi politika bila zanat, u kome se na svakom koraku stiču ovacije i manifestacije, onda od politike ne bi bilo ugodnijeg posla. Ali ni u najnormalnijim prilikama, ne može politički rad ugoditi svima, a kada se o novim teretima govori, onda je razumljivo, da takav rad ne može odgovarati gotovo nikome. Ali je neko dužan, da primi odgovornost za to, gospodo, dužan je, i svi oni koji vode brigu o interesima ove zemlje, dužni su da priznaju, da je prvi i najviši interes da se utvrdi i osigura ravnoteža državnog budžeta. I sve žrtve, koje su potrebne za to, moraju da se učine. I privreda, gospodo, u prvom redu dužna je, da se pobrine za tu ravnotežu, jer ona ima najviše koristi od raznoteže državnog budžeta. (Odobranje i aplauz). Jer, gospodo, kad bi danas ravnoteža državnog budžeta bila pokolebana, onda bi svi interesi naše države

došli u pitanje, a u prvom redu interesi celokupne privrede. I kad bi se tražili od privrede ne porezi, nego kad bi se žrtve tražile, privreda bi sama morala da dođe i da kaže: Pripravna sam i na žrtve, samo da se sačuva ravnoteža državnog budžeta! (Odobranje).

Gospodo, kad se stvari ozbiljno uzmu, baš ovde u ovom zakonu, ne traže se nikakve nove žrtve, od onih, koji te žrtve mogu da doprinesu. G. dr. Šuperina izjavio je u Odboru i ovde s pohvalom pozdravio, da je uvedena jača kontrola društvenog poreza, i dao je gospođinu Ministru priznanje zato, što je to učinio. Gospodo, ja mislim da je to svoje mišljenje mogao primeniti ovde, kad se radi o porezu tečevine. Međutim on ovde ne dopušta jaču kontrolu, a u § 7, ukoliko se tiče privrede, ne radi se ni o čemu, nego o jačoj kontroli za poresku osnovicu tečevine.

Mi smo, gospodo, u Finansijskom odboru primili od Ministarstva finansija jedan pregled razrezane tečevine iz 1932 godine. Neka mi oprostite i g. Šuperina i g. Jovanović, ali mi se čini, da oni taj pregled nisu pregledali, jer bi onda videli, da nemaju pravo. Ja ću vam, gospodo, navesti nekoliko podataka, kakve su prijave donošene za razrezivanje, šta su radile Poreske uprave, i šta su odlučivali poreski odbori, pa ćete videti, kako su tu ogromne razlike, i da je ovde zaista bila potrebna jača kontrola.

Gospodo, po prijavama Poreskoj upravi u Banjaluci prijavljeno je kao čist prihod za tečevinu 10 miliona, govorim u okruglim brojevima, a poreski odbor je utvrdio 24 miliona, Ljubljana je prijavila 79 miliona, a poreski odbori su utvrdili 193 miliona. U Skoplju je, gospodo, prijavljeno 24 miliona, a poreski odbor je utvrdio 90 miliona dinara. U Beogradu je prijavljeno 72 miliona, a poreski odbor je utvrdio 241 milion. U Nišu je prijavljeno 13 miliona, a poreski odbor je utvrdio 66 miliona. (Spira Hadži Ristić nešto dobacuje) Poreski odbori su dobro radili, ali su privrednici sakrivali prihode. Gospodo, ovo prikrivanje išlo je do 378%. A poreski odbori su sastavljeni iz redova ovih gradana, oni nisu nametnuti, to nisu poreski organi državni, to su gradani birani iz redova tih istih gradana. I kada su oni ovoliko razliku konstatovali i našli, gospodo, onda ćete sigurno dopustiti da te razlike ima.

Dopustite, gospodo, da idemo dalje. U čitavoj državi čist prihod na osnovu koga bi se imala raspisati tečevina iznosi prema predlogu poreskih uprava 2 milijarde i 863 miliona dinara, a poreski odbori su utvrdili jednu milijardu i 765 miliona dinara. Kao što vidite, razlika je za više od jedne milijarde. A da vidite, gospodo, u čiju je korist najviše išla razlika od jedne milijarde, treba da se napomene da je od poreskih uprava predloženo za prvu grupu, u koju idu najbogatiji gradani ove zemlje, jedna milijarda i 882 miliona dinara, a utvrđena od poreskih odbora jedna milijarda i 150 miliona dinara. Znači da je za 731 milion dinara spušteno prvoj grupi. (Spira Hadži Ristić: Što se nisu žalili?) Dopustite mi molim Vas da govorim sada ja, a onda izvolite vi. Ja govorim svoje misli, a vi izvolite govoriti svoje.

Gospodo, s ovakvim prikazivanjem čistih prihoda, na koje treba da se raspiše tečevina, došlo se je dotle da prosečno na poreskog obveznika dolazi mesečno čistog prihoda prema različitim finansijskim direkcijama od 316 do 560 dinara. Istina, gospodo, tu dolaze i oni najsiromašniji naši ljudi: talligaši i slično, ali na njihov porez otpada namanje. Ali da poreska osnovica čistog prihoda ovde gde su u pitanju i najbogatiji gra-

dani ove zemlje, može da iznese mesečno 316 do 560 dinara, to je nemoguće, i svako mora dopustiti da je i suviše malo. I ja držim da je ovde državna finansijska uprava, kada se radi o finansijskim interesima državnim, imala prava da povede malo jaču kontrolu.

Gospodo, bilo je i u našoj zemlji, kao i u drugima, jedno mnogo povoljnije vreme. Bilo je vreme kada je klupski drug g. dr. Šuperine g. dr. Švrljuga vodio finansije ove zemlje. Onda su budžeti državni iznosili i 13 milijarda, pa gotovo i 13 i po milijarda dinara. Danas je budžet državni sveden na 10 milijarda, a treba pokrivati gotovo iste potrebe. I pored tih 10 milijarda treba se brinuti da se sačuva ravnoteža državnog budžeta. I kada je, gospodo senatori, ta dužnost pred nama, onda ne smemo bežati od nje. (Odobranje).

Ja bih, gospodo, govoreći o ovome pitanju, ispravio jednu netačnost koju je rekao g. dr. Šuperina. On je kazao da će se stanarina računati do 24 hiljada dinara tako da se množi sa 3, a da će onda svi dalje s većom stanarinom plaćati jednako. To, gospodo, nije tačno, nego će se svakome koji plaća iznad 24 hiljada multiplicirati ta njegova stanarina sa tri i po puta, bilo da on plaća stanarinu 50 hiljada dinara, bilo da plaća 100 hiljada dinara, bilo da plaća 150 hiljada dinara. U svima ovim slučajevima pomnožiće se sa tri i po puta, a ne stoji da će svi ti plaćati isto kao na 24 hiljada dinara, kao što je g. dr. Šuperina tvrdio. U ostalom ovde se radi samo o utvrđivanju minimuma, a za ove bogate će biti i drugih kriterija za odmeravanje poreza.

Gospodo, još samo jednu stvar. Neka mi oprostite gospodin dr. Šuperina, što ću to kazati. On je ovde kazao, da su privrednici imali pravo, što su jednim pokretom pokušali da protestuju protiv ovih zakona. Ja mislim, gospodo, koliko god je lakomisen taj pokret gradske privrede, toliko je lakomisleno da se ovde u Senatu sa ovog mesta čuje ta reč. Jer gradska privreda nije imala pravo da ulazi u ovakav pokret, niti je smela ulaziti u takav pokret. I ona bi najviše morala biti zadovoljna i zahvalna ovoj državi, što se malo govori o takvim pokretima. Jer kad bi se ti pokreti prihvatili i raširili tamo gde bi možda bili mnogo opravdaniji, onda bi privreda imala da snosi najveću opasnost. Zato bi gradska privreda, ako već ne misli na državu, morala voditi brigu o samoj sebi, da ne prednjači ovakim primerom i da ne unosi zarazu koja je srećom pred nekoliko godina uklonjena iz naše zemlje.

Ima, gospodo, jedna stvar u ovom zakonu, koja svima nama teško pada, i koju smo primili za to što se to nije izbeći dalo.

Ne verujem, gospodo, da će privreda biti teško pogodena ovom jačom kontrolom. Ali ima jedan red naših gradana koji može biti pogodan, a koji smo red mi dužni čuvati. To su intelektualci slobodnih profesija. I meni je drago ono, protiv čega g. Jovanović ustaje, da je ovim članom 7 ostavljena mogućnost, da se intelektualci slobodnih profesija mogu zaštititi od teških posledica ovoga zakona. Mogućnost da se može ići ispod minimuma, to je onaj ventil sigurnosti, koji nam daje garanciju, da će svi oni koji budu pogodeni, moći da se brane od ovoga zakona. Taj ventil će vrediti toliko koliko se ljudi budu složili s njim, a biće dužnost i Finansijske državne uprave da učini sve što je moguće da se olakša položaj intelektualcima slobodnih profesija. Jer u intelektualcima slobodnih profesija mi imamo kulturnu

snagu našega naroda. Mi tu kulturnu snagu ne smemo da uništavamo. Ona se mora sačuvati, a ona je i bez toga teško pogodena ovim teškim prilikama, i to više nego ikò drugi. Zato mi, glasaajući za ovaj zakon, očekujemo svakako, da će se i sa strane Finansijske državne uprave učinili sve, da se intelektualcima slobodnih profesija olakša snošenje tereta, koje bi mogao na njih baciti član 7 ovoga zakona. S tim sam svršio. (Burno odobravanje i pljesak).

Potpredsjednik dr. Miroslav Ploj: Pošto nema više prijavljenih govornika, objavljujem da je načelni pretres završen. Prelazimo na glasanje. Gospoda senatori, koja prihvaćaju ovaj zakonski predlog, glasaće sa »za«, a ona koji su protiv njega, glasaće sa »protiv«. Molim gospodina sekretara da izvrši prozivku.

Sekretar dr. Đura Kotur proziva g.g. senatore koji su glasali ovako:

Alibegović Asim — odsutan
 Alkalaj dr. Isak — odsutan
 Altiparmaković Jovan — odsutan
 Arnautović Šerif — za
 Banjanin Jovo — za
 Bogojević Vasa — odsutan
 Vidaković Antun — odsutan
 Vidaković Ljubomir — odsutan
 Vilović Osman — za
 Vrbanić dr. Milan — za
 Vujić Pavle — za
 Gavrilović dr. Bogdan — odsutan
 Gaj Ljudevit — za
 Glušac dr. Vaso — za
 Gmajner dr. Ivan — odsutan
 Grasl dr. Georg — za
 Gregorin dr. Gustav — za
 Desnica dr. Uroš — odsutan
 Dobrić Petar — protiv
 Dragović Milutin — odsutan
 Đirlić Petar — protiv
 Đorđević Dragoslav — za
 Živanović Jeremija — za
 Zec dr. Petar — za
 Ivanišević don Fran — za
 Ivanović Dragoljub — za
 Ivković dr. Momčilo — za
 Ilić dr. Dimitrije — za
 Jalžabetić Tomo — za
 Janković Stjepan — protiv
 Jovanović Ž. Miloje — za
 Karamehmedović dr. Hamdija — za
 Kovačević Tomo — odsutan
 Kostić Petar — odsutan
 Kotur dr. Đura — za
 Krulj dr. Uroš — za
 Kukuljević-Sakcinski Fran — za
 Ljubibratić dr. Savo — za
 Mažuranić dr. Želimir — protiv
 Majstrovic dr. Ivan — odsutan
 Marjanović Milan — za
 Mahmutbegović Sefedin — za
 Mičić dr. Mića — za
 Mihaldžić Stevan — za
 Muftić Salem — za
 Nešković Jovan — za
 Novak dr. Fran — za
 Obradović Paja — odsutan
 Pavelić dr. Ante — odsutan

Petrović Dobrosav — odsutan
 Popović Daka — odsutan
 Popović Matija — za
 Popović Milan — za
 Ravnihar dr. Vladimir — za
 Radovanović Krsta — za
 Radulović Marko — odsutan
 Rajar dr. Janko — za
 Rožić dr. Valentin — za
 Samurović Janko — za
 Simonović Milan — za
 Smiljanić Krsta — za
 Sočica Mujo — za
 Stanković Jovan — za
 Stanković dr. Radenko — odsutan
 Sulejmanović dr. Džafer — za
 Teslić Petar — za
 Timotijević Kosta — za
 Tomašić dr. Ljubomir — odsutan
 Tomić Svetozar — za
 Trinajstić dr. Dinko — odsutan
 Ubavić Pavle — za
 Ulmanski dr. Savo — za
 Frangeš dr. Oton — za
 Hadži-Bošković Trajko — za
 Hadži-Ristić Spira — za
 Hribar Ivan — za
 Cvetković Jordan — za
 Cerović Gavriilo — za
 Džaković Milovan — za
 Šverljuga dr. Stanko — protiv
 Šilović dr. Josip — odsutan
 Šola Atanasije — za
 Šuperina dr. Benjamin — protiv

Posle glasanja

Potpredsjednik dr. Miroslav Ploj: Izvolite, gospodo, čuti rezultat glasanja. Glasalo je svega 61 senator; »za« je glasalo 55, a »protiv« 6 senatora. Time je u načelu primljen zakonski predlog o izmenama i dopunama Zakona o neposrednim porezima, Zakona o skupnom porezu na poslovni promet i Zakona o porezu na neženjena lica i poreskom oslobodenju lica sa devetoro i više dece.

Prelazimo sada na pretres ovog zakonskog predloga u pojedinostima. Glasao se sedenjem i ustajanjem. Gospoda koja primaju ovaj zakonski predlog, izvolite sedeti, a koja su protiv, izvolite ustati. Izvolite čuti pojedine paragrafe. Molim gospodina izvestioca da pročita § 1.

Izvestilac Ljudevit Gaj čita naslov i § 1 (vidi sast. VII).

Potpredsjednik dr. Miroslav Ploj: Prima li Senat pročitani § 1? (Prima). Objavljujem da je § 1 primljen. — Izvolite čuti dalje.

Za ovim je Senat, glasaajući sedenjem i ustajanjem o svakom pojedinom paragrafu predloga Zakona o izmenama i dopunama Zakona o neposrednim porezima, Zakona o skupnom porezu na poslovni promet i Zakona o porezu na neženjena lica i poreskom oslobodenju lica sa devetoro i više dece, u smislu odredbe člana 55 Zakona o poslovnom redu u Senatu, primio bez diskusije jednoglasno sve paragrafe ovog zakonskog predloga, i to od § 2 do zaključno § 6, po predlogu i izveštaju Finansijskog odbora.

Izvestilac Ljudevit Gaj čita § 7 (vidi sast. VII).

Potpredsednik dr. Miroslav Ploj: Prima li Senat pročitani § 7? (Glasovi: Prima, ne prima). Ona gospođa senatori koji primaju § 7 izvoliće sedeti, a koji su protiv, izvoliće ustati. (Većina sedi.) Objavljujem da je većinom glasova usvojen § 7.

Izvestilac Ljudevit Gaj čita § 8 (vidi sast. VII).

Za ovim je Senat, glasajući sedenjem i ustajanjem o svakom pojedinom paragrafu predloga Zakona o izmenama i dopunama Zakona o neposrednim porezima, Zakona o skupnom porezu na poslovni promet i Zakona o porezu na neženjena lica i poreskom oslobođenju lica sa devetoro i više dece, u smislu odredbe člana 55 Zakona o poslovnom redu u Senatu, primio bez diskusije jednoglasno sve paragrafe ovog zakonskog predloga, i to od § 8 do zaključno § 14, po predlogu i izveštaju Finansijskog odbora.

Izvestilac Ljudevit Gaj čita § 15 (vidi sastanak VII).

Potpredsednik dr. Miroslav Ploj: Ima reč g. senator Spira Hadži Ristić.

Spira Hadži Ristić: Ja sam u Finansijskom odboru glasao protiv § 15 i razume se, treba da dam obrazloženje zašto sam glasao protiv toga paragrafa.

Svrha ovoga novog predloga zakona bila je od strane g. Ministra finansija, da se utvrdi minimum osnovice, ma da je dosada minimum osnovice bio minimum egzistencije. Prešlo se preko toga. Stvara se sada jedan nov minimum osnovice, a međutim, šta konstatujemo? Konstatujemo da se minimum osnovice utvrđuje za sve staleže u zemlji: utvrđuje se minimum osnovice za trgovce, utvrđuje se minimum osnovice za zanatlije, utvrđuje se minimum osnovice za slobodne profesije i za akcionarska društva koja se bave prometom robe. Ali meni je palo u oči da se u Zakonu ne predviđa minimum osnovice za akcionarska društva, koja se ne bave prometom robe a među njima na prvom mestu stoje banke, koje se bave isključivo eskontom.

Prvi predlog g. Ministra finansija bio je: da stopa za utvrđivanje minimuma osnovice za akcionarska društva bude povišena od jedan koma dva na dva promil od bruto obrta a ne od uloženog kapitala kako je do sada bilo u Zakonu. Protiv ovog predloga, Udruženje banaka je ustalo i na jednoj konferenciji, koja je održana prošlog meseca u Beogradu, oni su — čak mogu da podučem sa pravom — tražili da ovakva stopa ne može da ostane, jer, gospodo, bruto obrt kod jedne banke daje velike svote, i kad bi prvi predlog ostao, sve bi banke morale da predadu ključeve. Sada, posle njihovog energičnog protesta i posle donesene rezolucije na toj konferenciji, koja je imala karakter ne samo jedne manifestacije već i demonstracije, da li pod uticajem te rezolucije ili iz budi kakvih drugih razloga, u novom predlogu vidimo, da se akcionarska društva odnosno banke izuzimaju od toga minimuma; i ne samo da se izuzimaju od toga minimuma već imaju mogućnost da pokazuju takve pasivne bilanse da Država na ime poreza ne dadu ništa. Ovo je velika derogacija i od dosadanjeg Zakona, jer po tome Zakonu minimum osnovice zajedno sa dopunskim porezom nije mogao biti manji od jedan koma dva promil od uloženog kapitala.

Kad se uzme da uloženi kapital u bankama u našoj zemlji iznosi preko milijardu i po dinara i da banke mogu pokazivati i pasivne bilanse, naročito u sadanjim prilikama, ako bi ostala ovakva odredba onda bi državni fiskus bio oštećen sa preko 4.000.000.— dinara. Imajući u vidu sve ovo, smatram da je to nepravo; i

kad su naši najsiromašniji privrednici opterećeni jednim minimumom, da bi trebalo da se i za te banke predvidi jedan minimum kao što je bio predviđen i u dosadanjem zakonu.

Zato bih molio za obaveštenje od strane zastupnika g. Ministra finansija, kako je moglo da bude da § 15 dobije ovakvu redakciju koja je suprotna dosadanjem zakonu, gde je bio predviđen minimum i za akcionarska društva koja se ne bave prometom robe.

Ministar socijalne politike Ivan Pucelj: Ja sam po § 15 imao čast još u Finansijskom odboru da skrenem pažnju g. senatoru Hadži-Ristiću, da je prvobitni tekst § 15 izmenjen, a naročito od bruto robnog prometa s obzirom na ona preduzeća i banke, koja se zanimaju trgovinom, naročito su bila u pitanju preduzeća koja se zanimaju izvozom. Ne sumnjam da je u tom § 15 g. senator Hadži-Ristić zapazio izvesnu nejasnost, čisto stilsku. Ja dajem objašnjenje da § 15 ovako kako je stilizovan ni u kom slučaju neće da ispusti ispod minimuma poreze one novčane zavode i akcionarska društva, koja se i ne bave robnim prometom, nego će oni takođe biti obuhvaćeni minimalnim porezom.

Potpredsednik dr. Miroslav Ploj: Prima li Senat § 15 i ovo objašnjenje? (Prima). Prema tome, molim g. izvestioca da čita dalje paragrafe.

Izvestilac Ljudevit Gaj čita § 16. (Vidi sastanak VII).

Potpredsednik dr. Miroslav Ploj: Prima li Senat pročitani paragraf? (Prima). Objavljujem da je § 16 primljen. Molim g. izvestioca da pročita § 17.

Izvestilac Ljudevit Gaj čita § 17.

Za ovim je Senat, glasajući sedenjem i ustajanjem o svakom pojedinom paragrafu predloga Zakona o izmenama i dopunama Zakona o neposrednim porezima, Zakona o skupnom porezu na poslovni promet i Zakona o porezu na neženjena lica i poreskom oslobođenju lica sa devetoro i više dece, u smislu odredbe čl. 55 Zakona o poslovnom redu u Senatu, primio bez diskusije, većinom glasova, sve paragrafe ovog zakonskog predloga, i to od § 17 do zaključno § 29.

Potpredsednik dr. Miroslav Ploj: Sad prelazimo na konačno glasanje o zakonskom predlogu u celini. — Molim g. sekretara da izvrši prozivku.

Sekretar dr. Đura Kotur proziva g. g. senatore i oni su glasali ovako:

Alibegović Asim — otsutan
Alkalaj dr. Isak — otsutan
Altiparmaković Jovan — otsutan
Arnautović Šerif — za
Banjanin Jovo — za
Bogojević Vasa — otsutan
Vidaković Antun — otsutan
Vidaković Ljubomir — otsutan
Vilović Osman — za
Vrbanić dr. Milan — za
Vujić Pavle — za
Gavrilović dr. Bogdan — otsutan
Gaj Ljudevit — za
Glušac dr. Vaso — otsutan
Gmajner dr. Ivan — otsutan
Grasl dr. Georg — za
Gregorin dr. Gustav — za
Desnica dr. Uroš — otsutan
Dobrić Petar — otsutan

Dragović Milutin — odsutan
 Đirlić Petar — protiv
 Đorđević Dragoslav — za
 Živanović Jeremija — za
 Zec dr. Petar — za
 Ivanišević don Fran — za
 Ivanović Dragoljub — odsutan
 Ivković dr. Momčilo — za
 Ilidžanović Dimitrije — za
 Jalžabetić Tomo — za
 Janković Stjepan — protiv
 Jovanović Ž. Miloje — za
 Karamehmedović dr. Hamdija — za
 Kovačević Tomo — za
 Kostić Petar — odsutan
 Kotur dr. Đura — za
 Krulj dr. Uroš — za
 Kukuljević-Sakcinski Fran — za
 Ljubibratić dr. Savo — za
 Mažuranić dr. Želimir — odsutan
 Majstrovic dr. Ivan — odsutan
 Marjanović Milan — za
 Mahmutbegović Sefedin — za
 Mičić dr. Mića — za
 Mihaldžić Stevan — za
 Muftić Salem — za
 Nešković Jovan — za
 Novak dr. Fran — za
 Obradović Paja — odsutan
 Favelić dr. Ante — odsutan
 Petrović Dobrosav — odsutan
 Popović Đaka — odsutan
 Popović Matija — za
 Popović Milan — za
 Ravnihar dr. Vladimir — za
 Radovanović Krsta — za
 Radulović Marko — odsutan
 Rajar dr. Janko — za
 Rožić dr. Valentin — za
 Samurović Janko — za
 Simonović Milan — za
 Smiljanić Krsta — za
 Sočica Mujo — za
 Stanković Jovan — za
 Stanković dr. Radenko — odsutan
 Sulejmanović dr. Džafer — za
 Teslić Petar — za
 Timotijević Kosta — za
 Tomašić dr. Ljubomir — odsutan
 Tomić Svetozar — za
 Trinajstić dr. Dinko — odsutan
 Ubavić Pavle — za
 Ulmanski dr. Savo — za
 Frangeš dr. Oton — za
 Hadži-Bošković Trajko — za
 Hadži-Ristić Spira — za
 Hribar Ivan — za
 Cvetković Jordan — za
 Cerović Gavrilo — odsutan
 Džaković Milovan — za
 Šverljuga dr. Stanko — protiv
 Šilović dr. Josip — odsutan
 Šola Atanasije — za
 Šuperina dr. Benjamin — odsutan

Posle glasanja

Potpredsednik dr. Miroslav Ploj: Gospodo senatori, izvolite čuti rezultat glasanja. Glasalo je svega 56 gospode senatora, i to 53 za, a tri protiv. Time je ovaj zakonski predlog i konačno u celini primljen.

Prelazimo sada na drugu tačku dnevnoga reda: Pretres izveštaja Finansijskog odbora o predlogu Zakona o izmenama i dopunama Zakona o taksama. Molim g. izvestioca da pročita izveštaj Finansijskog odbora.

Izvestilac Ljudevit Gaj čita izveštaj Finansijskog odbora, koji glasi:

S E N A T
 KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
 Finansijski odbor
 Br. 42
 12 februara 1934 godine
 Beograd.

SENATU KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
 BEOGRAD.

Finansijski odbor Senata Kraljevine Jugoslavije uzео je na svojoj današnjoj sednici u pretres predlog Zakona o izmenama i dopunama Zakona o taksama i saobrazno aktu Predsedništva Senata br. 296 od 9 februara 1934 godine, podnosi ovaj

IZVEŠTAJ:

Finansijski odbor na današnjoj svojoj sednici, pošto je svestrano proučio upućeni mu predlog Zakona o izmenama i dopunama Zakona o taksama, rešio je da predloži Senatu da ovaj zakonski predlog usvoji u celosti u redakciji kako ga je Narodna skupština usvojila i Senatu na rad uputila. U načelu protiv ovoga Zakona glasao je g. dr. Benjamin Šuperina.

Stoga je čast Finansijskom odboru predložiti Senatu da ovaj zakonski predlog izvoli primiti onako kako ga je Narodna skupština usvojila.

Za izvestioca određen je senator g. Ljudevit Gaj.
12 februara 1934 god.
Beograd.

Pretsednik
 Finansijskog odbora,
D. Popović, s. r.

Sekretar,
Svet. Tomić, s. r.

Članovi:

Spira Hadži-Ristić, s. r. Miloje Ž. Jovanović, s. r. Dr. Bogdan Gavrilović, s. r. Dr. Oton Frangeš, s. r. Dr. Benjamin Šuperina, s. r. Osman Viločić, s. r. Ivan Hribar, s. r. Dr. Sava Ljubibratić, s. r. Milan Marjanović, s. r. Ljudevit Gaj, s. r. Jovo Banjanin, s. r. Krsta Radovanović, s. r. Dr. Vladimir Ravnihar, s. r.

Potpredsednik dr. Miroslav Ploj: Želi li ko reč? (Glasovi: Ne želi). Pošto niko ne želi reč, pretres u načelu je završen. Prelazimo na glasanje u načelu. Gospoda senatori, koja prihvataju ovaj zakonski predlog, glasaće sa »za«, a koji su protiv, glasaće sa »protiv«. Molim gospodina sekretara da izvoli izvršiti prozivku.

Sekretar dr. Đura Kotur proziva g. g. senatore koji su glasali ovako:

Alibegović Asim — odsutan
 Alkalaj dr. Isak — odsutan

Altiparmaković Jovan — otsutan
 Arnautović Šerif — za
 Banjanin Jovo — za
 Bogojević Vasa — otsutan
 Vidaković Antun — otsutan
 Vidaković Ljubomir — otsutan
 Vilović Osman — za
 Vrbanić dr. Milan — za
 Vujić Pavle — za
 Gavrilović dr. Bogdan — otsutan
 Gaj Ljudevit — za
 Glušac dr. Vaso — otsutan
 Gmajner dr. Ivan — otsutan
 Grasl dr. Georg — za
 Gregorin dr. Gustav — za
 Desnica dr. Uroš — otsutan
 Dobrinić Petar — otsutan
 Dragović Milutin — otsutan
 Đirlić Petar — protiv
 Đorđević Dragoslav — za
 Živanović Jeremija — za
 Zec dr. Petar — za
 Ivanišević don Fran — za
 Ivanović Dragoljub — otsutan
 Ivković dr. Momčilo — za
 Iližanović Dimitrije — za
 Jalžabetić Tomo — za
 Janković Stjepan — protiv
 Jovanović Z. Miloje — za
 Karamehmedović dr. Hamdija — za
 Kovačević Tomo — otsutan
 Kostić Petar — otsutan
 Kotur dr. Đura — za
 Krulj dr. Uroš — za
 Kukuljević-Sakcinski Fran — za
 Ljubibratić dr. Savo — za
 Mažuranić dr. Želimir — otsutan
 Majstrovic dr. Ivan — otsutan
 Marjanović Milan — za
 Mahmutbegović Sefedin — za
 Mičić dr. Mića — za
 Mihaldžić Stevan — za
 Muftić Salem — za
 Nešković Jovan — za
 Novak dr. Fran — za
 Obradović Paja — otsutan
 Pavelić dr. Ante — otsutan
 Petrović Dobrosav — otsutan
 Popović Daka — otsutan
 Popović Matija — za
 Popović Milan — za
 Ravnihar dr. Vladimir — za
 Radovanović Krsta — za
 Radulović Marko — otsutan
 Rajar dr. Janko — za
 Rožić dr. Valentin — za
 Samurović Janko — za
 Simonović Milan — za
 Smiljanić Krsta — za
 Sočica Mujo — za
 Stanković Jovan — za
 Stanković dr. Radenko — otsutan
 Sulejmanović dr. Džafer — za
 Teslić Petar — za
 Timotijević Kosta — za

Tomašić dr. Ljubomir — otsutan
 Tomić Svetozar — za
 Trinajstić dr. Dinko — otsutan
 Ubavić Pavle — za
 Ulmanski dr. Savo — za
 Frangeš dr. Oton — za
 Hadži-Bošković Trajko — za
 Hadži-Ristić Spira — za
 Hribar Ivan — za
 Cvetković Jordan — za
 Cerović Gavriilo — otsutan
 Džaković Milovan — za
 Šverljuga dr. Stanko — protiv
 Šilović dr. Josip — otsutan
 Šola Atanasije — za
 Šuperina dr. Benjamin — otsutan

Posle glasanja

Potpretsednik dr. Miroslav Ploj: Izvolite, gospodo, čuti rezultat glasanja. Glasalo je svega 55 gg. senatora od kojih 52 za, a 3 protiv. Time je u načelu primljen predlog Zakona o izmenama i dopunama Zakona o taksama.

Prelazimo na pretres u pojedinostima. Glasa se sedenjem i ustajanjem. Gospoda koja prihvataju predlog, izvolice sedeti, a koja su protiv, izvolice ustati.

Izvolite čuti pojedine paragrafe.

Izvestilac Ljudevit Gaj čita naslov i § 1 (vidi sast. VII.)

Potpretsednik dr. Miroslav Ploj: Prima li Senat § 1? (Prima). Objavljujem da je § 1 primljen. Izvolite čuti § 2.

Za ovim je Senat, glasajući sedenjem i ustajanjem o svakom pojedinom paragrafu predloga Zakona o izmenama i dopunama Zakona o taksama, u smislu odredbe čl. 55 Zakona o poslovnom redu u Senatu, primio bez diskusije većinom glasova sve paragrafe ovog zakonskog predloga, i to od § 2 do zaključno § 19, po predlogu i izveštaju Finansijskog odbora.

Potpretsednik dr. Miroslav Ploj: Pošto je Senat primio u pojedinostima ovaj zakonski predlog, to prelazimo na glasanje o ovom zakonskom predlogu u celini.

Molim gospodina sekretara da izvrši prozivku.

Sekretar dr. Đura Kotur proziva g. g. senatore da glasaju i oni su glasali ovako: (Glasanje isto kao i glasanje u načelu o predlogu Zakona za izmene i dopune Zakona o taksama.)

Posle glasanja.

Potpretsednik dr. Miroslav Ploj: Izvolite, gospodo, čuti rezultat glasanja. Glasalo je svega 55 g.g. senatora, od kojih je 52 glasalo »za«, a 3 »protiv«.

Time je, gospodo senatori, i konačno u celini primljen predlog Zakona o izmenama i dopunama Zakona o taksama.

Prelazimo sada na treću tačku dnevnoga reda: Pretres izveštaja Finansijskog odbora o predlogu Zakona o izmenama i dopunama Zakona o državnoj trošarini.

Molim gospodina izvestioca da pročita odborski izveštaj.

Izvestilac Ljudevit Gaj čita izveštaj Finansijskog odbora o predlogu Zakona o izmenama i dopunama Zakona o državnoj trošarini:

SENAT
KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
Finansijski odbor
Br. 43
12 februara 1934 godine
Beograd.

SENATU KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

BEOGRAD.

Finansijski odbor Senata Kraljevine Jugoslavije uzeo je na današnjoj svojoj sednici u pretres predlog Zakona za izmene i dopune Zakona o državnoj trošarini i, saobrazno aktu Predsedništva Senata br. 293 od 9 februara 1934 godine, podnosi ovaj

IZVEŠTAJ:

Finansijski odbor na današnjoj svojoj sednici, pošto je svestrano proučio upućeni mu predlog Zakona za izmene i dopune Zakona o državnoj trošarini, rešio je da predloži Senatu da ovaj zakonski predlog usvoji u celosti u redakciji kako ga je Narodna skupština usvojila i Senatu na rad uputila. U načelu protiv ovoga Zakona glasao je g. dr. Benjamin Šuperina.

Stoga je čast Finansijskom odboru predložiti Senatu da ovaj zakonski predlog izvoli primiti onako kako ga je Narodna skupština usvojila.

Za izvestiona određen je senator g. Ljudevit Gaj. 12 februara 1934 god.

Beograd.

Sekretar, Svet. Tomić, s. r. Pretsednik Finansijskog odbora, D. Popović, s. r.

Članovi:

Spira Hadži-Ristić, s. r. Miloje Ž. Jovanović, s. r. Dr. Bogdan Gavrilović, s. r. Dr. Oton Frangeš, s. r. Dr. Benjamin Šuperina, s. r. Osman Vilović, s. r. Ivan Hribar, s. r. Dr. Sava Ljubibratić, s. r. Milan Marjanović, s. r. Ljudevit Gaj, s. r. Jovo Banjanin, s. r. Krsta Radovanović, s. r. Dr. Vladimir Ravnihar, s. r.

Potpredsednik dr. Miroslav Ploj: Otvaram načelni pretres. (Niko se ne javlja za reč). Pošto se niko ne javlja za reč, to zaključujem načelni pretres i prelazimo na glasanje u načelu o ovom zakonskom predlogu.

Ona gospoda senatori koji prihvataju ovaj zakonski predlog, glasaće sa »za«, a koji su protiv, glasaće sa »protiv«.

Molim gospodina sekretara da izvoli izvršiti prozivku.

Sekretar dr. Đura Kotur proziva g. g. senatore koji su glasali ovako:

Alibegović Asim — otsutan
Alkalaj dr. Isak — otsutan
Altiparmaković Jovan — otsutan
Arnautović Šerif — za
Banjanin Jovo — za
Bogojević Vasa — otsutan
Vidaković Antun — otsutan
Vidaković Ljubomir — otsutan
Vilović Osman — za
Vrbanić dr. Milan — za
Vujić Pavle — za

Gavrilović dr. Bogdan — otsutan
Gaj Ljudevit — za
Glušac dr. Vaso — otsutan
Gmajner dr. Ivan — otsutan
Grasl dr. Georg — otsutan
Gregorin dr. Gustav — za
Desnica dr. Uroš — otsutan
Dobrinić Petar — otsutan
Dragović Milutin — otsutan
Dirlić Petar — protiv
Dordević Dragoslav — za
Živanović Jeremija — za
Zec dr. Petar — za
Ivanišević don Fran — za
Ivanović Dragoljub — otsutan
Ivković dr. Momčilo — za
Iližanović Dimitrije — za
Jalžabetić Tomo — za
Janković Stjepan — protiv
Jovanović Z. Miloje — za
Karamehmedović dr. Hamdija — za
Kovačević Tomo — otsutan
Kostić Petar — otsutan
Kotur dr. Đura — za
Kruj dr. Uroš — za
Kukuljević-Sakcinski Fran — za
Ljubibratić dr. Savo — za
Mažuranić dr. Želimir — otsutan
Majstrovic dr. Ivan — otsutan
Marjanović Milan — za
Mahmutbegović Sefedin — za
Mičić dr. Mića — za
Mihaldžić Stevan — za
Muftić Salem — za
Nešković Jovan — za
Novak dr. Fran — za
Obradović Paja — otsutan
Pavelić dr. Ante — otsutan
Petrović Dobrosav — otsutan
Popović Daka — otsutan
Popović Matija — za
Popović Milan — za
Ravnihar dr. Vladimir — za
Radovanović Krsta — otsutan
Radulović Marko — otsutan
Rajar dr. Janko — za
Rožić dr. Valentin — za
Samurović Janko — za
Simonović Milan — za
Smiljanić Krsta — za
Sočica Mujo — za
Stanković Jovan — za
Stanković dr. Radenko — otsutan
Sulejmanović dr. Džafer — za
Teslić Petar — za
Timotijević Kosta — za
Tomašić dr. Ljubomir — otsutan
Tomić Svetozar — za
Trinajstić dr. Dinko — otsutan
Ubavić Pavle — za
Ulmanski dr. Savo — za
Frangeš dr. Oton — za
Hadži-Bošković Trajko — za
Hadži-Ristić Spira — za
Hribar Ivan — za
Cvetković Jordān — za
Cerović Gavriilo — otsutan
Džaković Milovan — za

Sverljuga dr. Stanko — protiv
 Šilović dr. Josip — odsutan
 Šola Atanasije — za
 Šuperina dr. Benjamin — odsutan

Posle glasanja.

Potpretsednik dr. Miroslav Ploj: Izvolite čuti rezultat glasanja. Glasalo je svega 53 g.g. senatora, i to 50 »za«, a 3 »protiv«. Time je u načelu primljen zakonski predlog o izmenama i dopunama Zakona o državnoj trošarini.

Prelazimo na pretres u pojedinostima. Molim g. izvestioca da pročita § 1.

Izvestilac Ljudevit Gaj čita naslov i § 1. (Vidi sast. VII).

Potpretsednik dr. Miroslav Ploj: Gospoda koja primaju § 1, neka izvole sedeti, a koja su protiv, neka izvole ustati. (Većina sedi). Objavljujem da je § 1 primljen. — Izvolite čitati dalje.

Za ovim je Senat, glasajući sedenjem i ustajanjem o svakom pojedinom paragrafu predloga Zakona za izmene i dopune Zakona o državnoj trošarini, u smislu odredbe čl. 55 Zakona o poslovnom redu u Senatu, primio bez diskusije, većinom glasova, sve paragrafe ovog zakonskog predloga i to od § 2 do zaključno § 5, po predlogu i izveštaju Finansijskog odbora.

Potpretsednik dr. Miroslav Ploj: Pošto je Senat primio ovaj zakonski predlog i u pojedinostima, prelazimo na glasanje o zakonskom predlogu u celini. Molim g. sekretara da izvoli izvršiti prozivku.

Sekretar dr. Đura Kotur proziva g.g. senatore da glasaju i oni su glasali ovako:

Alibegović Asim — odsutan
 Alkalaj dr. Isak — odsutan
 Altiparmaković Jovan — odsutan
 Arnautović Šerif — za
 Banjanin Jovo — za
 Bogojević Vasa — odsutan
 Vidaković Antun — odsutan
 Vidaković Ljubomir — odsutan
 Vilović Osman — za
 Vrbanić dr. Milan — za
 Vujić Pavle — za
 Gavrilović dr. Bogdan — odsutan
 Gaj Ljudevit — za
 Glušac dr. Vaso — odsutan
 Gmajner dr. Ivan — odsutan
 Grasl dr. Georg — odsutan
 Gregorin dr. Gustav — za
 Desnica dr. Uroš — odsutan
 Dobrinić Petar — odsutan
 Dragović Milutin — odsutan
 Đirlić Petar — protiv
 Đorđević Dragoslav — za
 Živanović Jeremija — za
 Zec dr. Petar — za
 Ivanišević don Fran — za
 Ivanović Dragoljub — odsutan
 Ivković dr. Momčilo — za
 Iliđžanović Dimitrije — za
 Jalžabetić Tomo — za
 Janković Stjepan — protiv
 Jovanović Ž. Miloje — za
 Karamehmedović dr. Hamdija — za
 Kovačević Tomo — odsutan

Kostić Petar — odsutan
 Kotur dr. Đura — za
 Krulj dr. Uroš — za
 Kukuljević-Sakcinski Fran — za
 Ljubibratić dr. Savo — za
 Mažuranić dr. Želimir — odsutan
 Majstrovic dr. Ivan — odsutan
 Marjanović Milan — za
 Mahmutbegović Sefedin — za
 Mičić dr. Mića — za
 Mihaldžić Stevan — za
 Muftić Salem — za
 Nešković Jovan — za
 Novak dr. Fran — za
 Obradović Paja — odsutan
 Pavelić dr. Ante — odsutan
 Petrović Dobrosav — odsutan
 Popović Daka — odsutan
 Popović Matija — za
 Popović Milan — za
 Ravnihar dr. Vladimir — za
 Radovanović Krsta — odsutan
 Radulović Marko — odsutan
 Rajar dr. Janko — za
 Rožić dr. Valentin — za
 Samurović Janko — za
 Simonović Milan — za
 Smiljanić Krsta — za
 Sočica Mujo — za
 Stanković Jovan — za
 Stanković dr. Radenko — odsutan
 Sulejmanović dr. Džafer — za
 Teslić Petar — za
 Timotijević Kosta — za
 Tomašić dr. Ljubomir — odsutan
 Tomić Svetozar — za
 Trinajstić dr. Dinko — odsutan
 Ubavić Pavle — za
 Ulmanski dr. Savo — za
 Frangeš dr. Oton — za
 Hadži-Bošković Trajko — za
 Hadži-Ristić Spira — za
 Hribar Ivan — za
 Cvetković Jordan — za
 Cerović Gavriilo — odsutan
 Džaković Milovan — za
 Šverljuga dr. Stanko — protiv
 Šilović dr. Josip — odsutan
 Šola Atanasije — za
 Šuperina dr. Benjamin — odsutan

Posle glasanja

Potpretsednik dr. Miroslav Ploj: Izvolite čuti, gospodo senatori, rezultat glasanja. Glasalo je u svemu 52 senatora, od kojih je 49 glasalo »za« a 3 „protiv“. Time je, gospodo senatori, i konačno u celini primljen predlog Zakona o izmenama i dopunama u Zakonu o državnoj trošarini.

Gospodo senatori, sa vašim pristankom ja ću današnju sednicu zaključiti i iduću zakazati za sutra, u pola deset sati, sa nastavkom dnevnog reda današnje sednice i sa dodatkom:

Pretres izveštaja Imunitetnog odbora od 10 februara 1934 g. o zahtevima g. Ministra pravde za izdavanje sudu senatora.

Jeste li saglasni s tim (Jesmo).

Današnju sednicu zaključujem.

Sednica je zaključena u 20,30 časova.

